

Ligeledes er gennem det russiske Gesandtskab i Kjøbenhavn modtaget et medicinsk Skrift af Professor ved Universitetet i Moskov Mansouroff og fra Bologna et Exemplar af den Publikation, der fandt Sted i Anledning af, at Damerne i Bologna havde skjænket det derværende Universitet en historisk Fane. Samtlige ovennævnte Skrifter ere sendte til Indlemmelse i Universitetsbibliotheket.

— Fra Hofboghandler Chr. Høst har Konsistorium modtaget et af ham paa hans Forlag udgivet Værk: *Le Danemark, historie et géographie, langue, littérature et beaux arts etc.* Skriftet er efter hans Ønske indlemmet i Konsistoriums Haandbibliothek.

— I Skrivelse af 14de December 1888 indberettede Universitetsbibliothekaren, at en i Paris bosiddende dansk Mand, Cand. phil. H. Rothe, »Administrateur« ved det i Paris udkommende, ansete tekniske Tidsskrift, »La Lumière Électrique«, i Anledning af Hs. Maj. Kongens Regeringsjubilæum havde tilsendt Universitetsbibliotheket som Gave Tom. 1—29 og det Udkomne af T. 30 af det nævnte Tidsskrift, samt lovet at ville tilstille Bibliotheket Fortsættelsen. Ved Skrivelse af 13de Januar 1889 sendte Konsistorium Giveren Universitetets Tak for denne betydelige Gave.

— Fra Pastor Hansen i Antwerpen har Konsistorium modtaget et smukt udført Fotografi af et i Brügge bevaret Aktstykke fra 1231, hvilket er blevet overgivet til Geheimearkivet. Ved at sende Pastor Hansen Universitetets Tak, bemærkede Konsistorium, at Dokumentet dog ikke var ubekendt, men fandtes trykt i 1864 i et ved La Société d'émulation pour l'étude de l'histoire et des antiquités de la Flandre offentliggjort Værk *Cronica et cartularium monasterii de Dunis* S. 131—32.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Tilkomne Legater for Studerende ved Universitetet m. m.

I det akademiske Aar 1888—89 er der tilkommet 6 nye Legater: Hassagers Kollegium, Frøken Estrid Røvsings Legat for Kvinder, der studere Medicin, Marie Røvsing, født Schacks Legat til studerende Kvinders Uddannelse, Etatsraad, Dr. med. Valdemar Lausens Legat til Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum, Overretsprokurator C. Albertis Legat for en juridisk Student paa Valkendorfs Kollegium til Indkøb af Bøger og Pastor Lundholms Legat til en theologisk Student, af hvilke Hassagers Kollegium, Lausens Legat og Lundholms Legat endnu ikke ere traadte i Virksomhed.

Hassagers Kollegium. Det af Pastorinde Hassager oprettede Testamente er saalydende:

Jeg undertegnede Pastorinde Dorthea Hassager, født Hørning, bestemmer herved som min sidste Villie:

§ 1. Til Minde om min højtelskede uforglemmelige Husbond Carl Hassager, Sognepræst for Sørslev Menighed i Fyens Stift, hvem Gud i sin Visdom kaldte ved Døden den 8de December 1875, er det mit Ønske at skjænke efter min Død til Kjøbenhavns Universitet under Konsistoriums Bestyrelse, min Ejendoms-Gaard beliggende i Frederiksberg Bys Bredegade under Nr. 13 med dens

Have, hele Grund og Tilliggende, saaledes at den af det høje Konsistorium maatte betragtes som et Kollegium med Professorbolig. Denne sidste haaber jeg, at 1ste og 2den Sal passende kunne afgive, og ønsker jeg, at den bliver Gjenstand for Option mellem Universitetets Professorer efter de samme Regler, der gjælde for Optionen af de nuværende Friboliger og Huslejeportioner, idet de nærmere Forskrifter angaaende Brugen af Boligen i sin Tid blive at give af Konsistorium. Derimod antager jeg, at Stuelejligheden og Bagbygningen vil kunne afgive Bolig for 10 unge Studerende. Eforatet over disse skal paahvile den Professor, der nyder godt af Boligen. Alumnerne skulle udnævnes af Konsistorium efter de samme Regler, der gjælde for Besættelsen af Alumnerpladserne paa Valkendorfs Kollegium; men de skulle fortrinsvis udnævnes blandt Studerende fra de 5 Menigheder, til hvilke jeg og min elskede Mand have været knyttede i yort lykkelige Liv, nemlig:

1) Vejerslev, Aidt og Thorsø i Aarhus Stift. 2) Sevel i Ginding Herred, Ribe Stift. 3) Nørre Felding og Tvis sammesteds. 4) Laastrup og Skals med den dertil hørende Del af Nørre Rind i Viborg Stift og 5) Sørslev i Fyens Stift.

De Studerende skulle være Sønner af Gaardmænd, Boelsmænd eller boddende Husmænd, og de maa have nydt Undervisning i Sogdenes rette, af Regeringen fastsatte og indrettede Almueskoler og være anbefalede af vedkommende Præst. Skulde Ingen i de nævnte Menigheder melde sig til Besættelse af de ledige Pladser, blive disse at besætte med Studerende, der ere Descendenter af Sognepræst til Vejerslev, Aidt og Thorsø i Aarhus Stift H. H. Hassager, død 24de Juli 1834, og af Sognepræst til Sevel Menighed i Ribe Stift Rasmus Høring, død den 1ste Oktober 1831.

Skulde heller Ingen af disse melde sig til Besættelsen af ledige Pladser, blive saadanne at besætte med Studerende fra de Stifter, hvori Sognene ligge, dog ville kun saadanne Studerende opnaa Plads i Kollegiet, som have faaet i i det Mindste anden Karakter til Afgangsexamen.

Det er mit Haab og mit inderlige Ønske, at den Anvendelse, jeg herved har gjort af min Formue, maa bære gode Frugter og blive til Velsignelse for mange unge Studerende i en lang Fremtid og blive til Glæde og Tilfredsstillelse for det høje Universitet, til hvilket jeg fra min tidlige Ungdom har lært at se op med Ærefrygt og Beundring, og som jeg føler mig i personlig Taknæmmelighedsgjæld til, siden det er tilladt ogsaa Kvinder at høre og glæde os over Professorernes indholdsrige Forelæsninger.

Min Ejendom beder jeg bevaret saavidt muligt uforandret og navnlig maa Intet frasælges til Private.

Den nuværende Beboelseslejlighed i Baghuset anser jeg for passende til en Portner, som maatte være Gartner, da hans Løn forhaabentlig vil kunne udbringes af Haven, efterat den i Ejendommen boende Professor har faaet af Grøntsager og Frugt, hvad denne ønsker til egen Husholdning, og af Frugt til Uddeling til Alumnerne. Et Stykke af Haven, saameget som kan anses for passende, overlades Professoren som Blomsterhave, ligesom Studenterne faae Forhaven mellem Forhuset og Gaden til Afbenyttelse.

Dyrkning af hele Haven saavel som Renholdelse og Plantning af min af

døde Mands og mit Gravsted paa Frederiksberg Kirkegaard, skal paahvile Portneren.

§ 2. Fremdeles testamenterer jeg til det høje Universitet en Kapital, stor 50000 Kr., skriver Halvtredsindstyve Tusinde Kroner.

Renten af denne Kapital bliver at anvende til Udredelse af Skatter og Reparationer af Ejendommen, til Brændselshjælp for Professoren og de Alumner, der have Bolig i samme, med 50 Kr. aarlig for den Førstnævnte og 20 Kr. aarlig for hver af de Sidstnævnte.

Fremdeles udredes deraf det Tilskud til Portnerens Løn, der maatte være nødvendigt, saafremt imod Forventning det Udbytte, han kan have af Haven, ikke viser sig tilstrækkeligt stort, endvidere fastsættes 40 Kr. aarlig som Tilskud til Anskaffelse af Aviser og anden Lecture.

Resten af den aarlige Rente deles lige imellem Alumnerne som Bidrag til deres Underhold, saalænge deres Studering og Bolig i Ejendommen vedvare, og udbetales dem enten med $\frac{1}{12}$ maanedlig eller Halvdelen i hver Juni og December Termin, dog er det mit Ønske, at, forsaavidt Bidraget vilde overstige 80 Kr., det Overskydende henlægges til et Reservefond til Afholdelse af extraordinaire Udgifter. Skulde det vise sig i Tiden, at det aarlige Stipendium til Studenterne kan forøges, uden at den fornødne Sikkerhed ved et Reservefond lider for meget herved, skal Konsistorium være bemyndiget til at lade en passende Forhøjelse finde Sted.

Kapitalen ønsker jeg forbliver uangreben.

§ 3. Det er mit Ønske, at Executor i mit Bo drager Omsorg for, at de Forandringer ved Ejendommen, der gjøres absolut fornødne til Opfyldelse af Øjemedet, at skaffe Bolig for Alumnerne, foretages af mit Bo, og at Ejendommen afleveres til Universitetet uden væsentlige Mangler.

§ 4. Den Ejendommen fortiden paahvilende Bankhæftelse bliver at indfri af mit Bo, forsaavidt dette ikke maatte være sket inden min Død, da jeg ønsker, at Ejendommen afleveres fri for enhver Gjæld.

§ 5. Stempel-, Skifte- og Arveafgifter udredes af mit Bo.

§ 6. Til som Executor testamenti at behandle mit Bo og at affatte den for »Hassagers Kollegium« fornødne Fundats, efter Samraad med Konsistorium, og til at erhverve kongelig Konfirmation paa Fundatsen, indsætter jeg herved Kammerassessor, Prokurator J. C. Konnerup. Skulde han være død før mig, beder jeg Hr. Overretsassessor Øllgaard, R. af D., om at overtage dette Hverv.

Til Bekræftelse under min Haand i Overværelse af Notarius publicus.

Kjøbenhavn den 2den November 1888.

Identitetsvidner: Dorthæa Hassager.

H. Øllgaard. Konnerup.

Frøken Estrid Røvsings Legat for Kvinder, der studere Medicin. Fundatsen, der under 16de April 1889 er forsynet med kongelig Stadfæstelse, lyder saaledes:

Ifølge min den 18de Januar 1881 afdøde Søster Frøken Estrid Røvsings Ønske og for en i det Øjemed af hende mig leveret Pengesum, stor 1000 —

er et Tusinde — Kroner, oprettes herved et Legat: Frøken Estrid Rovsings Legat for Kvinder, der studere Medicin.

I Aaret 1880 har hun opsat dette, idet hun i sin langvarige Sygdom ofte har ønsket at have havt kvindelig Læge; hun indsaa vel dette Legats Lidenhed; men hun havde til Hensigt ved dets Stiftelse, dels at vise sin gode Villie, dels at opmuntre Mænd og Kvinder til at stifte Legater i samme Øjemed, da der indtil den Tid, et enkelt undtagen, ikke var stiftet saadanne til Fremme for det kvindelige Studium af Medicin; hun haabede og ønskede derfor, at dette Legat maatte tage mange efter sig.

Som nærmere Regler for Legatet har hun bestemt Følgende:

§ 1. Legatkapitalen indbetales til Universitetskvæsturen og forvaltes af denne efter de samme Regler som Universitetets øvrige Legatmidler. Tilsyn med Legatet føres af Konsistorium overensstemmende med Universitetslovgivningens almindelige Regler.

§ 2. Renterne af Legatkapitalen udbetales aarlig med Halvdelen i Juni og Halvdelen i December Termin til en kvindelig Student, som, efterat have underkastet sig den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, studerer Medicin her i Landet; det beholdes i 3 Aar, dog ikke udover den første Rentetermin, der indtræder, efterat Embedsexamen er opnaaet eller Legatnyderinden maatte have opgivet at underkaste sig denne. Legatet uddeles efter Trang og Værdighed, dog at Descendenterne af Legatstifterindens Forældre, Professor K. Rovsing og Hustru Marie Rovsing, født Schack, foretrakkes under iøvrigt lige Kvalifikationer.

§ 3. Ansøgninger om dette Legat indsendes til Legatstifterindens Broder, praktiserende Læge i Fredensborg Asmund Rovsing og efter hans Død til hans Hustru Julie Rovsing, født Dithmer; disse udnævne Stipendiaten under Iagttagelse af de foran givne Regler. Ansøgningerne sendes derpaa til Konsistorium med Underretning om, hvem Legatet er tildelt. Efter Begges Død sker Udnævnelsen ved det lægevidenskabelige Fakultet, dog saaledes, at Uddelingen, hvis der blandt Fakultetets faste Lærerkrafter maatte findes Kvinder, overdrages disse.

§ 4. Tillæg til og Forandringer i denne Fundats kunne efter det lægevidenskabelige Fakultets og Konsistoriums Indstilling og — saalænge praktiserende Læge A. Rovsing eller hans Hustru leve — med disses Samtykke, ske med Regeringens Stadfæstelse; dog maa Legatet aldrig anvendes i andet Formaal end til Kvinders Uddannelse til Selverhverv.

Fredensborg den 22de Marts 1889.

A. Rovsing,
prakt. Læge.

Marie Rovsing, født Schacks Legat til studerende Kvinders Uddannelse. Fundatsen, der under 16de April 1889 er forsynet med kongelig Stadfæstelse, lyder saaledes:

Ifølge min den 25de September 1888 afdøde Moder, Fru Professorinde Marie Rovsing, født Schacks Ønske og for en i dette Øjemed af hende mig leveret Pengesum — nu stor 6500 Kr., er Sex Tusinde og Fem Hundrede Kroner — oprettes herved et Legat under Navn af: Marie Rovsing, født Schacks

Legat til studerende Kvinders Uddannelse. Som nærmere Regler for Legatet har hun bestemt Følgende:

§ 1. Legatkapitalen indbetales til Universitetskvæsturen og forvaltes af denne efter de samme Regler som Universitetets øvrige Legatmidler. Tilsyn med Legatet føres af Konsistorium overensstemmende med Universitetslovgivningens almindelige Regler.

§ 2. Indtil Legatkapitalen ved Hjælp af den i § 3 nævnte Fremvæxtkapital har naaet en saadan Størrelse, at deraf, efter Fradrag af Administrationsgebyret til Universitetet, kan uddeles 2 Portioner paa 200 Kroner hver, tildeles de disponible Renter af 6000 Kr. i 2 ligé store Portioner trængende og værdige kvindelige Studenter, der, efterat have bestaaet den filosofiske Prøve — for de medicinske Studerendes Vedkommende tillige den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen — agte at underkaste sig en Embedsexamen her i Landet. Den, der opnaaer en Legatportion, beholder den samme i 3 Aar, dog ikke udover den første Rentetermin, der indtræder, efterat Embedsexamen er opnaaet eller Legatnyderinden maatte have opgivet at underkaste sig Embedsexamen. Fortrinsberettigede til at opnaa Legatportionerne ere Legatstifterindens og hendes Mands Professor K. Rovsings Descendenter. Findes ikke saadanne, tildeles Portionerne andre kvindelige Studenter, dog at Descendenterne af Legatstifterindens Søskende, nemlig: 1) Pastor Tage Schack, 2) Fru Pastorinde Augusta Nielsen, født Schack, og Enkø efter Pastor Vilhelm Nielsen, og 3) Fru Geheimekonferensraadinde Hansine Andræ, født Schack, og gift med Geheimekonferensraad Carl Andræ, foretrakkes under iøvrigt lige Kvalifikationer.

§ 3. Resten af Legatets Kapital, 500 Kroner, betragtes som en Fremvæxtkapital. Dennes Renter oplægges og forrentes, indtil Fremvæxtkapitalen har naaet en Størrelse af 4500 Kroner, i hvilket Fald 4322 Kroner 50 Øre overføres til Hovedkapitalen. Renterne af denne, der, efter Fradrag af Administrationsgebyr efter de nugældende Regler, ville udgjøre 400 Kr., deles lige mellem de to Legatnyderinder. Det Tiloversblevne af Fremvæxtkapitalen oplægges og forrentes, indtil denne har naaet en Størrelse af 5500 Kroner. Der overføres da til Hovedkapitalen et saa stort Beløb, at Renten heraf, efter Fradrag af Administrationsgebyr, kan udgjøre et Beløb af 200 Kroner aarlig, der uddeles som ny Legatportion efter de foran givne Regler, og saaledes forholdes fremdeles, saa ofte Fremvæxtkapitalen har naaet et Beløb af 5500 Kroner. Portioner, der af Mangel paa kvalificerede Ansøgerinder eller af andre Grunde ikke kunne udbetales, tillægges Fremvæxtkapitalen.

§ 4. Ansøgninger om Legatportionerne indsendes til Legatstifterindens Søn, praktiserende Læge i Fredensborg Asmund Rovsing og efter hans Død til hans Hustru Julie Rovsing, født Dithmer; disse udnævne Stipendiaterne, under Iagttagelse af de foran givne Regler. Ansøgningerne sendes derefter til Konsistorium med Underretning om, hvem Legatportionerne ere tildelte. Efter Begges Død sker Udnævnelsen ved Konsistorium efter Indstilling fra den af samme valgte Efor. Skulde der blandt Universitetets faste Lærerkrafter findes Kvinder, skal Eforatet overdrages en af disse.

§ 5. Saafremt den nuværende Rentefod af 4 pCt. i Tidens Løb maatte blive nedsat, standser Fremvæxtkapitalens Oplæg, forsaavidt fornødent gjøres,

for, ved Hjælp af dennes Renter at udbetale Portionerne med samme Beløb som hidtil, indtil Rentefoden atter har naaet den tidligere Størrelse.

§ 6. Tillæg til og Forandringer i denne Fundats kunne efter Konsistoriums Indstilling og — saalænge praktiserende Læge A. Rovsing eller hans Hustru leve — med deres Samtykke ske med Regeringens Stadfæstelse; dog maa Legatet aldrig anvendes til andet Formaal end til Kvinders Uddannelse til Selverhverv.

Fredensborg den 22de Marts 1889.

A. Rovsing,
prakt. Læge.

Etatsraad, Dr. med. Valdemar Lausens Legat til Københavns Universitets zoologiske Museum. Fundatsen, der under 13de Maj 1889 er forsynet med kongelig Stadfæstelse, lyder saaledes:

Etatsraad, Dr. med. Valdemar Lausen i Buenos Ayres har overgivet Under tegnede, Assessor i den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i København E. F. Larsen 3 Obligationer af den Argentinske Republiks 5 pCts. Statspapirer, hver lydende paa Et Tusinde Patacons, i det Øjemed, at der derfor skulde oprettes et Legat til Vedligeholdelse og Forøgelse af de af ham til Universitetets zoologiske Museum skjænkede Samlinger af fossile Knogler fra Platalandene, dog saaledes, at Renten af Kapitalen foreløbig skal tilfalde en af ham angiven Person, hvorhos han har bemyndiget mig til at udfærdige den fornødne Fundats for bemeldte Legat.

I Henhold hertil har jeg i Forventning om allerhøjeste Stadfæstelse udfærdiget følgende

Fundats
for

Etatsraad, Dr. med. Valdemar Lausens Legat til Københavns Universitets zoologiske Museum.

§ 1. Renten af Etatsraad, Dr. med. Lausens Legat til Københavns Universitets zoologiske Museum, hvis Grundkapital bestaaer af 3 Obligationer af Fondos publicos de la Republica Argentina, hver lydende paa Et Tusinde Patacons, skal, saasnart den i § 3 nævnte Rentenydende ikke længere er ilive, anvendes til Vedligeholdelse og Forøgelse af den af Etatsraad, Dr. Lausen til Københavns Universitets zoologiske Museum skjænkede Samling af fossile Knogler.

§ 2. Den ovennævnte Kapital overgives til Københavns Universitets Kvæstur, for af denne at forvaltes paa samme Maade som og i Forbindelse med Universitetets andre Legatmidler. Det er Kvæsturen tilladt at ombytte de i § 1 nævnte Obligationer med danske Statsobligationer eller at anbringe Beløbet efter de til enhver Tid for Anbringelsen af Umyndiges Midler gjældende Regler, saafremt dette maatte findes hensigtsmæssigt.

§ 3. Renten af Legatets Kapital, med Fradrag af det sædvanlige Administrationsgebyr samt eventuelt af Depositumsgebyr til Nationalbanken, udbetales halvaarsvis i hver 11te Juni og 11te December Termin til Etatsraad, Dr. Lausens Plejebarn Lalla Maria Sarauw Lausen, saalænge hun lever, eller, forsaavidt hun ikke er fuldmyndig, til rette Vedkommende paa hendes Vegne.

§ 4. Efter bemeldte Lalla Maria Saraaw Lausens Død bliver Renten halv-aarsvis i hver 11te Juni og 11te December Termin at udbetale til den Embedsmand ved Universitets zoologiske Museum, til hvem det overdrages at bestyre den Afdeling i Museet, i hvilken Etatsraad, Dr. Lausens Samlinger af fossile Knogler ere indlemmede, til Anvendelse efter bedste Skjøn i det forannævnte Øjemed. Denne Embedsmand, der af Konsistorium beskikkes til Legatets Efor, har hvert Aar i Februar Maaned at indsende sit Eforatregnskab til Revision paa sædvanlig Maade. Har der i et Aar ikke været Anvendelse for Legatets hele Rente eller en Del deraf, vil Eforus inden Aarsregnskabets Afslutning have at indbetale det uanvendte Beløb til Universitetskvæsturen enten som Depositum, med Ret for ham til senere at disponere derover i Overensstemmelse med Legatets Formaal, eller med Tilkjendegivelse om, at det skal anvendes til Grundkapitalens Foregelse.

Kjøbenhavn den 30te April 1889.

E. F. Larsen.

Tillægsbestemmelse.

Da jeg efter Udfærdigelsen af foranstaaende Fundats til Foregelse af Legatet har modtaget endnu en Obligation af samme Art og Beløb som de ovenfor nævnte, vil den i Fundatsens § 1 nævnte Grundkapital altsaa ialt komme til at udgjøre Fire Tusinde Patacons, som saaledes overgives til Universitetets Kvæstur.

Kjøbenhavn den 12te Mai 1889.

E. F. Larsen.

Overretsprokurator C. Albertis Legat for en juridisk Student paa Valkendorfs Kollegium til Indkjøb af Bøger. Fundatsen, der under 14de Maj 1889 er forsynet med kongelig Stadfæstelse, lyder saaledes:

Rektor og Professorer ved Københavns Universitet Gjøre vitterligt: at Overretsprokurator C. Alberti har ved Skrivelse af 18de April 1889 til Eforus for Valkendorfs Kollegium »til Minde om den 18de April 1839, da han som Alumnus paa Valkendorfs Kollegium tog juridisk Embedsexamen, besluttet at stifte et Legat for Valkendorfs Kollegium« bestaaende af en af Grundejernes Kreditforening i de danske Østifter udstedt 4 % Obligation, lydende paa 2000 Kr. For Anvendelsen og Bestyrelsen af denne Kapital har Konsistorium, overensstemmende med Giverens Bestemmelse, forfattet følgende Fundats.

§ 1. Legatets Formue forvaltes i Universitetskvæsturen efter de samme Regler som Universitetets øvrige Legatmidler.

§ 2. Legatets Renter hæves hver December Termin af Eforus for Valkendorfs Kollegium, der tillige i denne Egenskab er Eforus for Legatet, og bortgives af ham med et helt Aars Rente til hvert Aars 18de April til en juridisk Student paa Valkendorfs Kollegium til Anskaffelse af juridiske Bøger. Eforus indfører i en dertil indrettet Protokol, hvilke Bøger der ere indkjøbte for Legatet, samt forsyner Bøgerne med et Stempel om, at de ere erhvervede ved Legatets Hjælp. Tillige giver Eforus Konsistorium Meddelelse om, hvem Legatet er tildelt.

§ 3. Skulde det Tilfælde indtræffe, at der en 18de April ikke er nogen

juridisk Student paa Kollegiet, bliver Renten at indbetale som Depositum i Universitetskvæsturen, saaledes at Legatet til den næste 18de April kan uddeles med 2 Portioner.

§ 4. Tillæg til og Forandringer i denne Fundats kunne efter Konsistoriums Indstilling — og saalænge Overretsprokurator C. Alberti lever — med hans Samtykke, ske med Regeringens Stadfæstelse.

Konsistorium den 3die Maj 1889.

Pastor P. Lundholms Legat til Bedste for en trængende, flittig og lovende theologisk Student ved Københavns Universitet med Fortrinsret for en Student fra Helsingør Latinskole. Fundatsen, der under 18de Juni 1889 er forsynet med kongelig Stadfæstelse, lyder saaledes:

I taknemmelig Erindring om de Aar, jeg tilbragte ved Københavns Universitet, og de elskelige Lærere, som da beklædte de theologiske Lærestole, og fremfor alle Professor, Dr. theol. H. N. Clausen, hvem jeg særlig skylder den Opmuntring og Understøttelse, jeg saa rigelig nød ved Universitetet, stifter jeg herved et Legat paa 2000 Kr. til Bedste for en trængende, flittig og lovende theologisk Student og opretter i den Anledning herved følgende

Fundats.

1. Legatet bærer Navn af Pastor P. Lundholms Legat til Bedste for en trængende, flittig og lovende Student ved Københavns Universitet med Fortrinsret for en Student fra Helsingør Latinskole.

2. Legatets Formue bestaaer af 2000 Kr. i 4 % Københavns Kreditforenings Obligationer. Den frugtbargjøres efter Reglerne for Umyndiges Midler.

3. Legatkapitalen skal stødse bevares og ikkun den aarlige Rente forbruges til Legatets Formaal. Skulde Kapitalen nogensinde formindskes ved Tab, bliver Renten at lægge til Kapitalen, indtil dennes oprindelige Størrelse atter er naaet.

4. Den aarlige Legatrente, efter Fradrag af Administrationsgebyr til Universitetet, bliver at uddele hvert Aars 11te December Termin til en trængende, flittig og lovende theologisk Student. Fortrinsberettigede ere de fra Helsingør Latinskole dimitterede Studenter, der have nydt godt af det af mig ved denne Skole stiftede Legat, og som iøvrigt opfyldte de opstillede Betingelser. Legatet tilstaaes kun for et Aar ad Gangen; men der skal Intet være til Hinder for, at den, som en Gang har begyndt at nyde Legatet, kan vedblive at nyde det i fire fulde Universitetsaar, under Forudsætning af, at der ikke melder sig en fortrinsberettiget Student fra Helsingør Skole. Længere end fire Universitetsaar maa Ingen oppebære dette Legat.

5. Legatet bestyres af det theologiske Fakultet, som vælger en Eforus for samme, dog saaledes at Midlernes Forvaltning sker ved Universitetskvæsturen.

6. For Legatets Regning bliver at anskaffe en Protokol, i hvilken nærværende Fundats og Alt, hvad der vedrører Legatet, indføres.

7. Saalænge jeg lever, forbeholder jeg mig Renten af Legatkapitalen, og Legatet kan saaledes først blive virksomt ved min Død.

8. Under Forbehold af Regeringens Stadfæstelse, og saalænge jeg lever, med mit Samtykke, kan Konsistorium vedtage Tillæg til og Ændringer i denne Fundats.

Hermed være dette Legat anbefalet den Allerhøjeste! Han være lovet og takket for Alt! Han lede Alt i de rette Spor! Hans Navn til Ære!

Frederiksberg den 25de Mai 1889.

P. Lundholm,

pens. Sognepræst til Sindal-Astrup
Menigheder i Aalborg Stift.

2. Forandringer i de fundatsmæssige Bestemmelser for enkelte Legater eller nærmere Regler for disse.

a. Det Hurtigkarlske Legat.

I Skrivelse af 18 Juni 1889 foreslog Eforus, at der søgtes udvirket en Tillægsbestemmelse til § 9 i Fundatsen for det Hurtigkarlske Legat. Ifølge Fundatsen erholdt Stipendiaten 3 Aars Renter udbetalt til en Rejse, der var bestemt til at vare i 2 Aar; en ny Stipendiat udnævntes derfor først et Aar efter, at den ældre Stipendiat's Nydelse var udløbet; i dette Aar gjemtes Renten til Udbetaling til den nye Stipendiat, hvilket var sket enten af Eforus eller ved Henlæggelse som Depositum i Kvæsturen, men uden at Renten var bleven frugtbargjort. I Anledning af en Antegnelse fra Revisionen havde Eforus derfor taget under Overvejelse, om der ikke kunde træffes en ny Ordning, der muliggjorde, at det omtalte Aars Rente blev frugtbargjort for Legatet og derved tillige aabnet Adgang til successive at forøge Rejsestipendiets Kapital. Efter Forhandling med Kvæsturens Bogholder havde han fra denne modtaget et Forslag til en Tillægsbestemmelse til Fundatsen. Ved dette Forslag vilde en Frugtbargjørelse af Hvileaarets Rente blive muliggjort. Den eneste Forandring, det vilde medføre, vilde blive den, at Renten for Hvileaaret først udbetaltes i de sædvanlige Juni og December Terminer, medens den nu stod til Disposition fra 1ste Januar i det Aar, der fulgte efter Hvileaaret. Istedensfor at Stipendiatens Rejse efter den gjældende Ordning regelmæssig vilde kunne strække sig fra Marts i et Aar til Oktober i det følgende Aar, — idet de 2 Aar kunde koncentreras til 1½ Aar — vilde den efter den eventuelle nye Ordning regelmæssig gaa fra Oktober i et Aar til Marts i det andet derpaa følgende Aar. Men denne Forskydning var allerede faktisk i Kraft, idet en saadan Forlæggelse af Rejsen i de allerfleste Tilfælde havde vist sig at stemme med Stipendiaternes Interesser og Ønsker. Den hele Forandring, ved hvilken de fornævnte reelle Fordele kunde vindes, var saaledes i Virkeligheden kun formel og kunde ikke fra nogen Side volde Vanskelighed. Konsistorium sluttede sig i sin Indstilling af 10de Juli s. A. til Kirke- og Undervisningsministeriet til Efori Forslag, hvorefter der under 23de s. M. blev udfærdiget allerhøjeste Konfirmation paa en Tillægsbestemmelse til Bestemmelserne i § 9 i den under 14de April 1832 udfærdigede, under 30te Maj s. A. allerhøjest konfirmerede Fundats for afdøde Etatsraad, Professor Frederik Theodor Hurtigkarls Legat til Kjøbenhavns Universitet, saalydende:

»Rejsestipendiets Renter udbetales fremtidig i de sædvanlige Terminer, Juni og December, og saaledes, at den Stipendiat, der i Overensstemmelse med Fundatsens § 9 er udnævnt i December, i den paafølgende Juni Termin modtager den første Udbetaling. Indtil Rejsestipendiets Kapital ved Oplæg kan bringes op

til 32500 Kr., nyder Stipendiaten Renten af den nuværende Kapital 31899 Kr. 45 Ø. Har Kapitalen naaet den anførte Størrelse, uddeles ved de derefter indtrædende Udnævnelser Renten af 32000 Kr., medens 500 Kr. betragtes som Fremvækstkapital. Naar denne ved Renteoplæg er steget til 1500 Kr., overføres 1000 Kr. til Hovedkapitalen, saa at Renten af 33000 Kr. uddeles og saa fremdeles. Hver Gang Fremvækstkapitalen er voxet med 1000 Kr., overføres et saadant Beløb til Hovedkapitalen, for at Renterne af den saaledes forøgede Hovedkapital kan uddeles som Rejsestipendium.*

b. Det Liliendalske Legat.

I Skrivelse af 21de Januar 1889 meddelte Eforus, at Revisor ved Revisionen af det Liliendalske Legat havde gjort Bemærkning om, at Legatoverskudet for Aaret 1888 burde indbetales i Kvæsturens Kasse i Henhold til de i Retsreglernes § 532 angivne Regler. I Henhold til det af Eforus Bemærkede tilskrev Konsistorium under 7de Februar 1889 Revisionsdepartementet, at de i Retsreglernes § 532 citerede Bestemmelser ved en langvarig Praxis dels ved alle Legater, dels særlig ved fornævnte Legat, vare modificerede for ikke at lægge altfor besværende Baand paa Eforerne. Dommen over, hvor meget der kunde indbetales og hvor meget der maatte beholdes i Kassen, vilde ikke uden stort Besvær i Konsekvenserne kunne flyttes fra Eforerne til Revisionen. Eforerne maatte have denne Dom, mod at dokumentere de Omstændigheder, hvorpaa den i hvert Tilfælde grundedes. Konsistorium indstillede, at Decisionen ikke gik videre, end til at paalægge Eforus, dels at indbetale i Kvæsturen saa meget af Beholdningen, som han skjønnede uforment at beholde i Kassen til Legatets Udgifter i næste Halvaar, dels at meddele Forklaring om den ved hvert Regnskabsaars Slutning tilstedeværende Beholdning.

c. Det Skeelske Legat.

Efterat der, i Overensstemmelse med de gjældende Bestemmelser for det Skeelske Legat, fra 11te December 1887 at regne var blevet overført fra 1ste Bikonto til Hovedkontoen en Kapital af 2064 Kr 50 Ø., oprettede Konsistorium under 6te Februar 1889, i Henhold til Universitetsdirektionens Resolution af 27de November 1838, en ny ordinær Stipendieportion paa 80 Kr., første Gang at udbetale i 11te Juni Termin 1888.

— Efter Efori Indstilling bifaldt Konsistorium under 6te Marts 1889, at en i Aarenes Løb for det Skeelske Legat fremkommen Beholdning indbetaltes til Oplæg og Forrentning for Legatets 1ste Bikonto, samt at det Beløb af 1 Kr. 75 Ø. aarlig, der fremkom ved, at den aarlige Rente af 1ste Afdelings, til Stipendier bestemte Kapital 56122 Kr. 50 Ø udgjorde 2244 Kr. 90 Ø., medens der til Administrationsgebyr, til Stipendier og til disputantes & pauperes kun medgik 2243 Kr. 15 Ø., tillagdes Afdelingen for disputantes & pauperes.

d. J. L. Smiths Legat.

Efterat Eforus for J. L. Smiths Legat havde indberettet, at det aarlige Overskud af Legatets Formue udgjorde henved 2000 Kr., blev det, efter Forslag af Konsistorium, den 22de Maj 1889 af den akademiske Lærerforsamling beslut-

tet, at der af Legatets Midler oprettedes en ny Portion paa 1000 Kr. aarlig for Kandidater, første Gang at udbetale i 11te Juni Termin s. A.

— Efter Efori Indstilling bifaldt Konsistorium ved Skrivelse af 5te December 1888, at der udbetaltes 50 Kr. til Istandsættelsen af afdøde Politiretsassessor J. L. Smiths Gravsted paa Søetatens Kirkegaard, saaledes at denne Udgift afholdtes af de Smithske Stipendiers Kapital.

3. Bevillinger eller Undtagelser fra de lov- eller fundatamæssige Bestemmelser for Legaterne.

a. Bircherod Legat.

I Henhold til Efori Indstilling bifaldt Konsistorium ved Skrivelse af 16de November 1888, at Cand. theol. N. N., der som Familiemedlem havde nydt det Birkerodske Familielegat i 2½ Aar, endnu i 11te December Termin s. A. maatte oppebære Stipendiet, da han i Efteraarhalvaaret frekventerede Pastoralseminariet.

b. J. L. Smiths Legat

I Skrivelse af 14de Marts 1889 meddelte Eforus for J. L. Smiths Legat, at stud. theol. N. N., der oppebar Legatets Studenterstipendium, den 16de Februar s. A. havde underrettet ham om, at han paa Grund af nærvøs Svækkelse saa sig nødsaget til for nogen Tid — maaske adskillige Maaneder — at tage paa Landet og afbryde sine Studier, samt at han derfor frasagde sig Stipendiet, som han endnu havde Ret til at hæve i Juni Termin 1889. Da der ikke havdes nogen Regel for, hvorledes der skulde forholdes med Legatets Studenterstipendier i lignende Tilfælde, mente Eforus, at Stipendiet i nærværende Tilfælde maatte bortfalde med 11te December Termin 1888. I Skrivelse af 30te Marts 1889 erklærede Konsistorium sig enigt heri med Tilføjende, at Student N. N. maatte kunne komme i Betragtning til en anden Gang at faae Stipendiet for den ene Termin, han havde maattet give Afkald paa.

c. Dispensation for en Student fra Bestemmelserne i Bekjendtgj. af 20de December 1833 § 4 og Reglement af 11te Februar 1848 § 3 Nr. 1 om Indfødsret.

I et af Stipendiebestyrelsen anbefalet Andragende anholdt Stud. jur. M. D. Brüel, Søn af kongelig Skovrider B., om Dispensation fra Bestemmelserne i Bekjendtgjørelse af 20de December 1833 § 4 og Reglement af 11te Februar 1848 § 3 Nr. 1, saaledes at der gaves ham Adgang til Nydelse af Universitetets Beneficier og Stipendier, nanset at han manglede Indfødsret her i Landet. I Skrivelse af 11te Marts 1889 til Konsistorium bemærkede Kirke- og Undervisningsministeriet, at Ansøgeren havde oplyst, at begge hans Forældre havde dansk Indfødsret og stedse havde havt Bopæl her i Landet, med Undtagelse af nogle Aar, hvori de opholdt sig i Sverige; Andrageren var født under deres Ophold i Sverige, men i samme Aar, som Faderen havde faaet kongelig Ansættelse her i Landet, og han var saaledes fra sin tidligste Barndom bleven opdraget her. Det var under disse Omstændigheder let forstaaeligt, at han, som det i Ansøgningen var bemærket, først for nylig havde faaet Kundskab om sin Mangel af

Indfødsret, og derfor ikke tidligere havde søgt at erhverve Naturalisation. Af Hensyn til disse Omstændigheder og da det var Andrageren magtpaaliggende allerede nu at kunne søge om akademiske Beneficier, havde Ministeriet fundet, at Billighedsgrunde i høj Grad talte for, at bevilge den ansøgte Dispensation, hvilket var sket ved Skrivelse til Andrageren.

4. De med Universitetet forbundne Kollegier.

a. Borchs Kollegium.

I Anledning af et af Alumnerne paa Borchs Kollegium indgivet og af Eforus og Konsistorium anbefalet Andragende blev der ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 9de Juni 1888 bevilget et Beløb af 1000 Kr. til Udgivelse af et Festskrift ved Kollegiets 200Aars Stiftelsesfest i 1889, saaledes at Beløbet afholdtes af Kommunitetets ekstraordinære Udgifters Konto, med Halvdelen for Finansaaret 1888—89 og Halvdelen for Finansaaret 1889—90. Da den samlede Udgift til Festskriftet imidlertid viste sig at ville udgjøre 1600 Kr., anbefalede Eforus i Skrivelse af 14de Juli 1889, at der, i Betragtning af det smukke Formaal, og da det var naturligt, at Universitetet ydede dette al mulig Opmuntring, maatte bevilges yderligere 600 Kr. til Festskriftet. Dette indeholdt videnskabelige Bidrag af Alumner, repræsenterende de Studiefag, der give Adgang til Kollegiet, og der var ikke Tale om nogetsomhelst Honorar for disse Bidrag, men alene om Dækning af Udgifter til Trykning, Papir m. m. Disse Udgifter havde det, før Bidragene forelaa, ikke været muligt at beregne med nogen Sikkerhed. Efter Konsistoriums Indstilling af 15de Juli s. A. bifaldt Ministeriet under 26de s. M., at der til Festskriftet yderligere maatte anvendes et Beløb af 600 Kr., at afholde af Kommunitetets ekstraordinære Udgifters Konto for 1889—90 paa forventet Tillægsbevilling.

— Under 6te Februar og 9de Oktober 1889 bevilgede Konsistorium, at der ydedes Alumnerne paa Borchs Kollegium Bidrag af 150 Kr. og 50 Kr. af Legaternes Overskudsfond, ialt 200 Kr., til Hjælp til at fejre Kollegiets 200Aars Jubelfest.

— I Skrivelse af 21de Februar 1889 meddelte Eforus for Borchs Kollegium, at Kollegiets Regnskab i en Aarrække havde vist Underskud, saaledes at dette, uagtet Kollegiet i 1886 og 1887 havde erholdt et ekstraordinært Tilskud af Legaternes Overskudsfond paa 600 Kr., ved Udgangen af Regnskabsaaret 1888 var 464 Kr. 60 Ø. Grunden var at søge i den i mange Henseender brøstfældige Tilstand af Kollegiets Indre, som fremkaldte forholdsvis dyre Reparationer; i afvigte Aar havde saaledes alle Kollegiets Laase, som ikke i Mands Minde vare udbedrede, maattet fornyes. Kollegiets Status var overhovedet en saadan, at de disponible Pengemidler vanskelig forsloge til de ordinære Udgifter, og det var aldeles haabløst, naar Kollegiet endvidere skulde have en Gjæld at trækkes med. Eforus havde derfor paany taget under Overvejelse, hvad der kunde gøres for at dække dette Underskud, og havde da i selve Kollegiets Fundats fundet et saadant. Forholdet var nemlig, at Kollegiet aarlig opsamlede Formue ved Renterne af en Fremvæxtfond. Dette var i og for sig en Urimelighed, naar Kollegiet samtidig, for at kunne gjøre dette, maatte stifte Gjæld. Fundatsen havde imidlertid ogsaa forudsat denne Mulighed, og for det Tilfælde, at

Kollegiet ikke af sine øvrige dertil bestemte Midler kunde klare sine Bygningsudgifter, tilladt, at den Rente, der ellers skulde oplægges til Fremvæxt, maatte anvendes hertil. Ifølge den af Konsistorium ved Skrivelse af 29de Oktober 1855 (Lindes Medd. for 1849—56 S. 819—20) truffne Ordning krævedes imidlertid hertil Konsistoriums Approbation. Under 6te Marts 1889 approberede Konsistorium, at Kollegiet fritoges for i Aaret 1889 at indbetale til Kollegiets Bikonto Renter af Fremvæxtkapitalen, 10625 Kr., — 205 Kr. 86 Ø. i hver af Aarets to Terminer —, dog uden at derved skete nogen Forandring i Tidsbestemmelsen for vedkommende Bikontos Forening med Hovedkapitalen, der altsaa desuagtet, med kun 9 Aars Oplæg, vilde finde Sted ved Udgangen af 1890.

b. Valkendorfs Kollegium.

Under 6te Februar 1889 bevilgede Konsistorium, at der maatte ydes Alumnerne paa Valkendorfs Kollegium et Bidrag af 200 Kr. af Legaternes Overskudsfond til Hjælp til at fejre Kollegiets 200Aars Jubelfest den 26de Februar s. A.

— Efter Efori Indstilling bifaldt Konsistorium ved Skrivelse af 30te Marts 1889, at Alumnus paa Valkendorfs Kollegium, cand. theol. N. N., maatte være borte fra Kollegiet fra 11te Marts til 1ste Juni s. A. for i den Tid at overtage et Vikariat ved en lærd Skole.

— I Skrivelse af 2den Juni 1888 indberettede Eforus for Valkendorfs Kollegium, at der ved Kollegiet trængtes til Reparationer, der vare meget kostbarere, end hvad Kollegiet kunde betale. Han anholdt derfor om, at der maatte blive søgt en Bevilling af 600 Kr. til en højst nødvendig Istandsættelse af Plankeværket ud imod St. Pederstræde samt af Kollegiets Retirade. Efterat have indhentet Erklæring af 16de Marts 1889 fra Kvæstor, indstillede Konsistorium, at der ved Ændringsforslag til 3die Behandling i Folketinget af Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1888—89 maatte søges optaget i foranførte Øjemed et Beløb af 590 Kr., at udrede inden Linien af Kommunitetets Udgiftspost 10, extraordinære Udgifter. Ved Ministeriets Skrivelse af 12te April s. A. blev det bevilget, at der til ovennævnte Reparationer anvendtes et Beløb af indtil 590 Kr. paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1889—90 til Kommunitetets Udgiftspost 10, extraordinære Udgifter.

5. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet.

a. Forøgelse af Kommunitetsstipendiets Portioner.

I Skrivelse af 15de September 1888 til Kirke- og Undervisningsministeriet bemærkede Stipendiebestyrelsen, at af de 30 Portioner af Kommunitetsstipendiet, som udover det hidtil normerede Tal vare blevne bevilgede ved Finansloven for 1881—82, skulde der ifølge en samtidig tagen Bestemmelse fra 1ste September 1889 bortfalde en Portion ved hver Vakance i Marts og September*). Det turde antages, at denne successive Inddragelse af de ommeldte 30 Portioner var bleven vedtagen under den Forudsætning, at de Forhold, der moti-

*) Jfr. Univ. Aarb. f. 1880—81 S. 1153 ff.

verede Forøgelsen, i de følgende 8 Aar skulde forandre sig saaledes, at de nye Portioner uden Ulempe atter efterhaanden kunde bortfalde. Det var imidlertid saa langt fra, at denne Forudsætning havde holdt Stik, at det endog maatte siges, at Forholdene stillede sig ikke lidet ugunstigere nu end dengang. For Stipendiebestyrelsen var der derfor langt snarere Grund til at indstille til Vedtagelse en yderligere Forøgelse af Portionerne end en Formindskelse. Stipendiebestyrelsen maatte derfor forbeholde sig efter nærmere Overvejelse af samtlige Forhold at fremkomme med Forslag herom, og udtalte det indstændige Ønske, at Ministeriet paa Forslaget til Kommunitetets Budget for Finansaaret 1889—90 vilde optage en Bemærkning om, at den i sin Tid vedtagne Inddragelse af to Portioner, nemlig 1ste September og 1ste Marts 1890, ikke bragtes i Forslag, da Forholdene ikke gjorde en saadan Inddragelse tilraadelig. Saa snart alle fornødne Data vare bearbejdede, skulde Stipendiebestyrelsen fremsende de Oplysninger, som et saadant Forslag maatte udkræve.

Stipendiebestyrelsen fremkom derefter i Skrivelse af 31te December 1888 med følgende Forklaringer og Forslag. I Univ. Aarb. for 1880—81 S. 1153 fandtes meddelt en Liste over det halvaarlige Tal af uprivilegerede Ansøgere fra September 1874 til September 1879. Denne Liste medfulgte fortsat til September 1888*) og det vilde heraf ses, at Tallet havde været i regelmæssig Stigen,

	Uprivilegerede Ansøgere.	Vakancer for Uprivilegerede.	
*) Sept. 1874	99	16	
Marts 1875	89	18	
Sept. 1875	95	13	
Marts 1876	108	27	
Sept. 1876	91	11	
Marts 1877	99	16	
Sept. 1877	100	21	
Marts 1878	101	24	
Sept. 1878	110	19	
Marts 1879	113	29	
Sept. 1879	99	10	
Marts 1880	109	17	
Sept. 1880	110	16	
Marts 1881	118	21	+ 30 ny oprettede Pladser (fra 1ste April 1881).
Sept. 1881	106	20	
Marts 1882	115	31	
Sept. 1882	97	17	
Marts 1883	107	26	
Sept. 1883	106	15	
Marts 1884	128	31	
Sept. 1884	142	15	
Marts 1885	166	38	
Sept. 1885	160	21	
Marts 1886	177	26	
Sept. 1886	163	20	
Marts 1887	161	27	
Sept. 1887	154	21	
Marts 1888	188	47	
Sept. 1888	176	21	

der navnlig viste sig stærkest i de 8 Halvaar fra Marts 1885 til Septbr. 1888. Medens Gjennemsnitsantallet af upriviligerede Ansøgere i de 13 Halvaar fra September 1874 til September 1880 — inden Forøgelsen med de 30 Portioner indtraadte — var lidt over 100, var Gjennemsnittet af Ansøgere i de paafølgende 16 Halvaar noget over 140, og i de 8 sidste Halvaar, tagne for sig, noget over 168. Der var næppe Grund til at antage, at dette Tal vilde gaa ned. Den anden Række af Tal paa Listen viste, hvilket Antal Portioner for Upriviligerede der i den samme Række af Halvaar havde kunnet bortgives. I de 13 Halvaar før Forøgelsen med 30 Portioner var der gjennemsnitlig noget over 18 Vakancer ($18\frac{3}{13}$) halvaarlig. I de derpaa følgende 16 Halvaar var Gjennemsnittet henved 25 ($24\frac{13}{16}$) Vakancer, og i de 8 sidste Halvaar, tagne for sig, opad mod 28 ($27\frac{5}{8}$). Det første Tal (25) gav en Forøgelse af de disponible Lodder, der omtrent svarede til Forøgelsen af Ansøgerne. Det var stadig omtrent 18 pCt. af disse, der i hvert Halvaar havde opnaaet Stipendiet. I de 8 sidste Halvaar, tagne for sig, hvor Gjennemsnittet af disponible Portioner var 28, havde derimod kun mellem 16 og 17 pCt. af Ansøgerne opnaaet Stipendiet. Skulde de vakante Lodders Tal i disse 8 Halvaar have svaret til Forøgelsen af Ansøgerne, maatte det have naaet c. 30 halvaarlig. Men dernæst var det klart, at Forøgelsen af de halvaarlig disponible Lodder fra 18 til henholdsvis 25 og 28 ikke alene skyldtes Forøgelsen af Lodderne med de 30 nye Portioner. Disse vare, naar Portionerne forudsattes som Regel tildelte paa 3 Aar, i Løbet af de 16 Halvaar fra April 1881 3 Gange komme til at forøge de disponible Portioner. De havde altsaa i denne Aarrække forøget Vakancerne ialt med 90, eller gjennemsnitlig for de 16 Halvaar med mellem 5 og 6 ved hver halvaarlig Vakance. Forøgelsen udover 24 ($18+6$) til henholdsvis 25 og 28 maatte have en anden Grund. Delvis kunde denne skyldes tilfældige Afgange, saasom Dødsfald, Renunciationer og deslige; men hovedsagelig vilde Grunden være at søge i, at det Tidspunkt, paa hvilket Stipendiet var tildelt, oftere end før havde ligget saa langt hen i Studietiden, at dette enten kun var blevet tildelt paa 2 Aar, istedenfor paa 3 Aar, eller at det, om det end havde været tildelt paa 3 Aar, dog ikke havde kunnet benyttes den hele Tid, men paa Grund af Studiets Afslutning ved Embedsexamen var bortfaldet før dets Udløb. Vakancerne Antal havde saaledes kun kunnet holde sig paa den angivne Højde ved en Ugunst mod de Studerende i en anden Retning, nemlig den sene Tildeling og derfor kortvarige Nydelse af Stipendiet. Skulde denne Ulempe undgaaes og fremtidig de halvaarlige Vakancer holdes paa 28 i Gjennemsnit eller bringes op til det noget højere Tal, som vilde svare til Ansøgenes Forøgelse (30), maatte Portionernes Antal forøges saa meget, at der hvert Halvaar kunde gjøres Regning paa fra 4 til 6 flere Vakancer end nu, altsaa — ved treaarige Portioner — med mindst 24 og højst 36, eller, naar der blev trukket Noget fra for de fra tilfældige Afgange hidrørende Vakancer, med fra 20 til 30 Portioner.

Stipendiebestyrelsen havde imidlertid anset det for rigtigt yderligere at prøve dette Resultat ved at sammenstille de foreliggende statistiske Data fra et andet Synspunkt end det fremhævede. Forholdenes ugunstige Udvikling maatte vise sin Virkning ogsaa deri, at hvert enkelt Aars trængende Studenter vare ugunstigere stillede nu end før med Hensyn til Udsigten til at opnaa Sti-

pendiet og Tiden, naar det opnaaedes. Oplysninger herom fandtes sammenstillede paa de medfulgte Bilag (I. og II.), der havde optaget og fortsat de Lister, der fandtes i Univ. Aarb. f. 1880—1881 S. 1159—60 Nr. 1 og 2.

Liste I. viste først Stigningen i Tallet af immatrikulerede Studenter. Tallet af disse, som indtil 1880 incl. med en enkelt Undtagelse var under 200, i Aarene 1873—1876 endog betydelig under dette Tal, steg i 1881 til 209, 1882 og 1883 var det nær 300 (henholdsvis 291 og 290); i 1884 og 1885 var det over 300 (henholdsvis 323 og 319). I Aarene 1886—1887 — hvilke Aar iøvrigt ikke her kunde medtages, da Studenterne fra dem endnu ikke vare komne i Betragtning ved Stipendiets Uddeling — havde Tallet været henholdsvis 370 og 345.*). Svarende til denne Stigning havde i alt Væsentligt Tallet af Ansøgere om Stipendiet for hvert Aar været, der angaves i den næste Rubrik paa Liste I. Procentantallet af Ansøgere havde regelmæssig været mellem 30 og 40, og saaledes var det ogsaa i de sidste Aar, der havde de store Tal af immatrikulerede Studenter. I 1882, 1883 og 1884 udgjorde Ansøgenes Tal henholdsvis 32, 35 og 33 pCt. af de immatrikulerede Studenter. For 1885 var Procenttallet kun noget over 28; men der kunde ikke være Tvivl om, at Tallet af Ansøgere fra dette Aar, der endnu kun havde faaet circa Halvdelen af de Lodder, det sandsynligvis vilde faae, vilde stige saa meget ved de forestaaende Uddelinger, at Procenttallet vilde blive omtrent det samme som i det foregaaende Aar. De præsumentivt trængende Studenters Tal udgjorde efter den lange Aarrækkes Erfaring omtrent $\frac{1}{3}$ af hvert Aars immatrikulerede Studenter.

At nu alle eller omtrent alle Ansøgere skulde opnaa Stipendiet, havde næppe nogensinde været Regel. Det var naturligt, at der baade med Hensyn til Trang og med Hensyn til Flid og Dygtighed — denne sidste oplyst især ved Karakteren til Afgangsexamen og for Medicinerne Vedkommende ved den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen — stilledes temmelig strænge Fordringer. Enkelte, skjønt ganske vist ikke mange Ansøgere vilde af de fremhævede Grunde slet ikke komme i Betragtning til akademisk Understøttelse; Andre bleve hjulpe Noget, men med mindre Beløb, nemlig ved de ekstraordinære Understøttelser. Dernæst var der ogsaa et Antal fuldt kvalificerede Ansøgere, som udgik, fordi de bleve hjulpe ved andre (private) Legater. Paa Listen I. udviste i Rubrikken »Sum«, hvor stort et Antal af Ansøgere fra hvert Aar der havde opnaaet Stipendiet. Men ogsaa her viste det sig, at Forholdet var blevet ikke lidet ugunstigere i de sidste Aar, end tidligere, og mere, end det med Rimelighed kunde forsvares. I Aarrækken fra 1870—1876, hvilke ikke vare paavirkede af Forøgelsen af Portionerne i 1881, viste Listen, at gennemsnitlig circa 65 pCt. — altsaa omtrent $\frac{2}{3}$ — af Ansøgerne havde opnaaet Stipendiet. I Aarene 1877—1881 steg, som Følge af Forøgelsen af Portionerne, Procenttallet til circa 71, altsaa opad mod $\frac{3}{4}$ af Ansøgerne. Med den store Stigning af Ansøgerne i Aarene 1882—1884 gik Procentantallet ned: for 1882 til c. 68 pCt., for 1883 og 1884 endog til henholdsvis c. 53 og 49 pCt., $\circ$: til omtrent Halvdelen af Ansøgerne. Var det nu end muligt, at der ved Uddelingerne i 1889 vilde komme endnu nogle Ansøgere fra disse Aar eller særlig fra 1884 med og derved Forholdet for disse eller dette Aar blive noget forbedret, vilde det dog ikke

*) I 1888 var der hidtil immatrikuleret 294 Studenter af 406, som vare dimitterede.

Men erfaringsmæssig vilde Tallet blive en Del forøget i Løbet af et Aar.

lettelig blive gunstigere, end naar man tog Gjennemsnittet af Aarene 1882—1884, der gav et Procenttal af 57,5, altsaa dog betydelig under det Tal, der naaedes i Aarene 1877—1881, og ligeledes ikke ubetydeligt under Gjennemsnits-Procenttallet for Aarene 1870—1876. For at naa op til det sidste Tal (c. 65 pCt.), maatte der, under den til Forholdene i 1882—1884 svarende Forudsætning af c. 100 Ansøgere fra hvert Aar, have en Forøgelse af Portionerne med c. 7×3 eller omtrent 20 og for at naa op til et Procenttal af 70 (henimod det, der naaedes for Aarene 1877—1881) en Forøgelse af c. 12×3 eller omtrent 36.

Endnu ugunstigere for de senere Aars Studenter blev Forholdet, naar der saaes hen til, hvad Liste I. oplyste, at Tildeling paa 2 Aar i Aarene 1882—1884 havde været anvendt i større Omfang end forhen. Virkningen heraf oplystes ved den sidste Kolonne paa Listen, i hvilket Antallet af Aarsportioner, som faldt paa hvert Aars Ansøgere, var angivet. Paa Aarene 1870—1876 faldt af Aarsportioner gjennemsnitlig 205 pCt, paa Aarene 1877—1881 229 pCt., paa Aarene 1882—1884 derimod kun 172 pCt. For at naa op blot til hint første Tal maatte Aarsportionerne — de 100 Ansøgere forudsatte, der svarede til Virkeligheden i Aarene 1882—1884 — forøges med c. 30×3 . Der maatte med andre Ord, naar Stipendieportionerne regelmæssig paaregnedes at gives paa 3 Aar, ske en Forøgelse med 30 nye Stipendieportioner, og betydelig mere, for at naa op til Procenttallet for 1877—1881.

Liste II., der havde optaget og fortsat den i Univ. Aarb. f. 1880—1881 S. 1160 som Nr. 2 fremstillede Liste, viste, at der ogsaa med Hensyn til Tidspunktet for Opnaaelsen af Stipendiet var en kjendelig Forværrelse af Forholdet. I Aarrækken fra 1870—1876, førend Forøgelsen af Lodderne med 30 begyndte at virke, var Forholdet gjennemsnitlig, at omtrent 47 pCt. af dem, der fik Stipendiet, erholdt det før Udløbet af det 3die Studieaar, 53 pCt. først efter denne Tid. I Aarene 1877—1881 forbedredes Forholdet saaledes, at i Gjennemsnit c. 56 pCt. opnaaede det før Udløbet af det 3die Studieaar, 44 pCt. senere. Men i Aarene 1882—1884 havde gjennemsnitlig kun 28 pCt. opnaaet det før den nævnte Tid, medens 72 pCt. have maattet vente længere. Man var altsaa nu længere borte end nogensinde fra det Maal, der under Forhandlingerne, som gik forud for Forøgelsen i 1881, opstilledes, nemlig, at de kvalificerede Ansøgere for hvert Aar — i det Mindste de fleste — kunde opnaa Stipendiet i Løbet af det tredje Studieaar, for at de kunde komme til regelmæssig at nyde det i normal Tid (3 Aar eller efter visse Studiers Beskaffenhed 4 Aar), uden at Studietiden forlængedes udover den Grænse, indenfor hvilken de Fleste burde være istand til at afslutte Studiet. Efter Gjennemsnittet af hele Aarrækken 1870—1884 (356: 15) havde 23 for hvert Aar faaet det efter den nævnte Tid. Efter Gjennemsnittet af Aarene 1877—1884 — i hvilke Portionernes Forøgelse med 30 havde virket — havde over 27 først faaet det paa dette sene Punkt, og toges blot Aarene 1882—1884, var der i Gjennemsnit over 40, der havde maattet vente.

Stipendiebestyrelsen fandt ikke Anledning til at komme ind paa det Principspørgsmaal, om det overhovedet var rigtigt, at Staten kom trængende Studerende til Hjælp i den betydelige Udstrækning, hvori dette nu i Aarhundreder var sket igjennem Kommunitetet. Bestyrelsen maatte gaa ud fra de givne Forhold, der ikke kunde væsentligt forandres uden indgribende Følger i den hele sociale Tilstand. Stipendiebestyrelsen opfattede derfor sin Opgave i denne Sag

saaledes, at den burde paavise, hvad der indenfor det Muliges Grænse burde gjøres for nogenlunde at bevare det nedarvede Forhold under de Forandringer, som Forholdene vare undergaaede ved Forøgelsen af de Studerendes Tal. Hertil maatte den saa meget mere føle sig opfordret, som der ellers vilde komme et Misforhold frem i forskellige Retninger.

Stipendiebestyrelsen maatte her navnlig henlede Opmærksomheden paa de Understøttelser, som af Ministeriet uddeltes af Kommunitetets Udgiftspost 2. a., 2. b. og 2. c., over hvilke, forsaavidt de vedkom mandlige Studerende, der i den medfulgte Skrivelse af Kvæsturens Bogholder af 1ste December 1888 gaves en Oversigt. Det kunde ikke bestrides, at de Understøttelser, der gaves af Konto 2 a, i ikke ringe Grad havde bidraget til at forøge Antallet af fattige Studerende ved Universitetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1880—81 S. 1154. De 29 Understøttelser, som gaves i Finansaaret 1878—79, vare, som Bilaget til Bogholderens Skrivelse oplyste, voxede til op over 60, i de 4 Finansaar 1882—83, 1883—84 1884—85 og 1885—86 — da den paa 2. a. til Raadighed staaende Sum var 22000 Kr., medens den for 1886—87, som før hine 4 Aar, kun havde været 17000 Kr. — endog betydelig over dette Tal. Den Understøttelse, som gaves for at hjælpe til at blive Student, krævede som naturligt Supplement, at der ogsaa var Midler til at understøtte de Paagjældende, efterat de vare blevne Studenter, medens de dreve deres akademiske Studier. Ligesom dette Hensyn var en medvirkende Grund til Stipendiebestyrelsens Indstilling i 1879 om Forøgelse med de 30 Portioner, som kom til i Finansaaret 1881—82, saaledes laa der ogsaa nu en vægtig Opfordring for Stipendiebestyrelsen til at begjære en yderligere Forøgelse deri, at Understøttelserne af denne Konto vare stegne til over det Dobbelte. Men navnlig maatte Stipendiebestyrelsen anse dette som uafviselig Konsekvens af de Understøttelser, som af Konto 2. b. og 2. c. uddeltes af Ministeriet. Af Konto 2. b. nød, blandt Flere, ogsaa saadanne akademiske Borgere Hjælp i de første Universitetsaar, som havde nydt eller kunde have nydt Understøttelse af Konto 2. a. Herved var der for de af Ministeriet tildelte Understøttelsers Vedkommende draget den Konsekvens af Konto 2. a., der ovenfor blev paapeget som naturlig ogsaa for Universitetsstipendiernes Vedkommende. Men denne Konsekvens var kun dragen for de første Universitetsaar. Det var og kunde selvfølgelig ikke være Meningen med denne Begrænsning, at den Paagjældende i sine sidste Studieaar skulde staa uden Hjælp. Begrænsningen var kun sat og havde kun kunnet sættes saaledes, fordi det var forudsat, at han i de senere Universitetsaar havde Udsigt til at opnaa Hjælp af Universitetet. Men det var da ogsaa en nødvendig Fordring, at Universitetet var istand til i samme Udstrækning, som tidligere, at fyldestgjøre denne Forudsætning, hvilket det — som ovenfor paavist — ikke kunde uden en Forøgelse af Stipendieportionerne. Ganske det Samme gjaldt med Hensyn til Konto 2. c., der gav Ministeriet Midler til at understøtte fattige Studenter, navnlig fra de private Skoler, i de to første akademiske Aar. Ogsaa her var det Forudsætningen, at Universitet kunde træde til, naar Ministeriets Understøttelse standsede, og var Universitetet ikke istand hertil i samme Omfang, som tidligere, vilde den Hjælp, som ydedes i de første Aar, for saa at lade den Paagjældende, midt i Studierne, staa uden Hjælp, langt mere være et Onde end et Gode. Thi den vilde medføre, at Mange af dem, der vare hjulpne saa langt frem, nu vilde lide

Skibbrud. Mod dem, der vare lokkede ind paa en Bane, hvor de nu strandede, vilde det være en Synd, for det Offentlige en spildt Udgift.

Stipendiebestyrelsen bemærkede, at der i det Foregaaende kun var taget Hensyn til de Understøttelser, Ministeriet ved Konto 2. var sat istand til at yde de mandlige Studerende; thi kun disse havde Adgang til Universitetets Kommunitetsstipendier. Skjønt det saaledes ikke havde nogen direkte Betydning for de Forslag, Stipendiebestyrelsen fremkom med, hvorledes Forholdet stillede sig med Hensyn til Ministeriets Understøttelser af kvindelige Studerende, skulde der dog gjøres opmærksom paa, at det ogsaa vilde være et stødende Misforhold, naar de mandlige Studerende i væsentlig ringere Grad, end forhen, havde Udsigt til Hjælp til deres Studietid, medens kvindelige Studerende, hvem der af Konto 2. b. kunde ydes Hjælp af Ministeriet — selvfølgelig uden Begrænsning til de første Studieaar — fremdeles, som hidtil, havde Udsigt til Hjælp i et langt gunstigere Forhold. Mere og Bedre end Ligestilling paa dette Omraade burde det dog ikke være og havde ikke været Meningen at skaffe Kvinder, ved at aabne Adgangen for dem til at drive Universitetsstudier.

Stipendiebestyrelsen mente i Henhold til alt det Foranførte ikke at kunne eller burde holde Forslag tilbage om en Forøgelse af Stipendieportionerne. Alle-rede i flere Aar havde den levende følt Trykket af sin højst utilfredsstillende Opgave, naar den haarde Nødvendighed idelig paatvang den skaanselsløst at forbigaa Ansøgere, som den kunde skjønne, ikke uden tunge Savn kunde fortsætte Studierne. Naar den havde tøvet, var det, fordi den maatte have et sikkert Erfaringsgrundlag, før den kunde forsvare at begjære og vente at opnaa en Forøgelse af Stipendieportionerne. Efter det Oplyste antog Bestyrelsen nu at have dette; der kunde formentlig kun være Spørgsmaal om, hvor meget Portionerne burde forøges. At Forøgelsen mindst maatte sættes til 20 nye Portioner, kunde efter det Oplyste formentlig anses som hævet over al Tvivl. Men selv en Forøgelse med 30 vilde ingenlunde overskride, hvad der havde Hjemmel i det Fremstillede. Ogsaa et mellemliggende Tal, f. Ex. 25, vilde det kunde forsvares at vælge. Stipendiebestyrelsen henstillede til Konsistorium, at træffe Afgjørelse herom, og fremhævede i Almindelighed, at der paa dette Omraade naturlig var paabudt en vis Forsigtighed. Man maatte hellere blive Noget tilbage for den fuldstændige Fyldestgjørelse af Formaalet, end udsætte sig for at overskride dette Maal, saa at Hjælp gaves eller kunde gives, hvor den ikke med fuld Sikkerhed kunde siges at være nødvendig. Vished for, at Tallet af kvalificerede Ansøgere vilde vedblive at holde sig ligesaa højt, som nu i de sidste Aar havde været Tilfældet, kunde der heller ikke være Tale om at have. Man maatte hellere, naar en ny Række Erfaringer maatte have godtgjort Nødvendigheden, komme igjen med Forslag om yderligere Forøgelser, end paa nogen Maade udsætte sig for at forgribe Udviklingen.

Stipendiebestyrelsen henledede derhos Opmærksomheden paa en medfulgt Beregning af Universitetsbogholderen om det aarlige Beløb, som Universitetet gennem private Legater raadede over til Uddeling til trængende Studerende til Fremme af deres Universitetsstudier*). Ved Sammenligning med den tilsvarende

*) Efter Legaternes Størrelse i Juni Termin 1888 udgjorde dette

Beløb aarlig	20546 Kr. 94 Ø.
--------------------	-----------------

At overføre...	20546 Kr. 94 Ø
----------------	----------------

Beregning i Univ. Aarb. for 1880—81 S. 1161 vilde det ses, at disse Midler vare noget forøgede, men dog ikke saa meget, at det svarede til Forøgelsen af trængende Studenter. Der vilde saaledes ikke af denne Forøgelse kunne findes nogen Grund mod den Forøgelse af Kommunitetsstipendierne, som nu foresloges.

Endelig vedlagdes en Skrivelse fra Kvæstor, hvori oplystes, at der ikke var fjærneste Tvivl om, at Kommunitetet var istand til at bære den Merudgift, der vilde følge af Oprettelsen af 30 nye Portioner, end mere altsaa, hvis Tallet begrænsedes til 20.

Ved Skrivelse af 1ste December 1888 tilstillede Universitetsbogholderen Stipendiebestyrelsen en Oversigt over Antallet af de Understøttelser, som Ministeriet i Tidsrummet 1875—76 til 1888—89 af Kommunitetets Midler havde uddelt til mandlige Studerende (Bilag III), idet han med Hensyn til Tilblivelsen af de Bevillinger, fra hvilke disse Understøttelser havde deres Udspring, bemærkede Følgende:

Den første Oprindelse til Bevillingerne under Kommunitetets Udgiftspost 2. a., 2 b. og 2. c. gik tilbage til Finansaaret 1875—76. Ved Finansloven for dette Aar blev der under Udgiftspost 2. »til Understøttelse for Studerende — derunder Kvinder — som ikke have Adgang til de egentlige Universitetsstipendier« bevilget 20000 Kr. (foruden til polytekniske Examinander 3000 Kr., der vare holdte udenfor denne Redegjørelse). Denne Bevilling blev for 1876—77 gjentaget med samme Beløb. I Finanslovsforslaget for 1877—78 blev Posten optaget med samme Beløb og samme Text, idet hertil dog føjedes »eller til midlertidig Understøttelse til saadanne Studerende, som først i en fremrykket Alder kunne opnaa denne Adgang.« Ved Forslagets 3die Behandling i Folketinget blev imidlertid Bevillingen af 20000 Kr. som Underafdeling a. opretholdt udelukkende til sin tidligere Anvendelse, jfr. Rigsdagstidende f. 1876—77 Tillæg B

Overført... 20546 Kr. 94 Ø.

Herunder var imidlertid indbefattet:

Legater, hvortil Slægten havde Fortrinsret..	4878 Kr. 28 Ø.	
— knyttede til Regensen	1208 — 74 —	
— knyttede til Valkendorfs Kollegium	114 — 94 —	
— knyttede til Borchs Kollegium . . .	1048 — ” —	
(Dette Kollegium var dog væsentlig beboet af Kandidater).		
— knyttede til Elers' Kollegium	45 — 24 —	
Boglegater	2618 — 61 —	
		9913 — 84 —

Bortset fra de ovenfor opførte Grupper af Legater kunde Universitetet saaledes til Uddeling til trængende Studerende til Fremme af deres Universitetsstudier raade over et aarligt Beløb af..... 10633 Kr. 10 Ø.

Omtrent Halvdelen heraf var J. L. Smiths Legats Afdeling for Studenter, aarlig 5200 Kr. (13 Portioner à 400 Kr.). Over dette Beløb havde Universitetet fri Raadighed i Valget af Stipendiat; dette Valg var derimod for de af de ovenanførte 10633 Kr. 10 Ø. tilbageblivende 5433 Kr. 10 Ø. for største Delen bundet til forskjellige Betingelser, navnlig bestemte Studiefag eller Dimission fra en bestemt Skole.

Sp. 701—2, hvorhos der ved Tillægsbevillingen for 1877—78 tilkom »til Understøttelse for uformuende akademiske Borgere i de første Universitetsaar, naar de først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer og ved Examen givet sikkert Haab om god Fremgang« 4000 Kr. Som Underafdeling b. tilkom, jfr. Rigsdagstidende f. 1876—77 Tillæg B l. c. »til Understøttelse for Saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fagexamen have givet sikkert Haab om god Fremgang« 2000 Kr., hvilken Bevilling ved Tillægsbevillingen for 1877—78 blev forøget med 3000 Kr., mod at dette Beløb blev sparet paa Underafdeling a.

I Finansloven for 1878—79 blev den tidligere Underafdeling b. opført som Underafdeling a., hvis Text da blev den samme som nu, nemlig »til Understøttelse for Saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fagexamen have givet sikkert Haab om god Fremgang«, jfr. nærmere om den foretagne Forandring, som skete ved Finanslovens 2den Behandling i Folketinget, Rigsdagstidende f. 1877—78 Tillæg B Sp. 337—42. Bevillingen gik ud paa 5000 Kr., som ved Tillægsbevilling under Linien, med tilsvarende Nedsættelse paa Finanslovens Udgiftspost 2. b., blev forhøjet med 2000 Kr. til 7000 Kr. Den tidligere Underafdeling a. (»til Understøttelse for Studerende — derunder Kvinder — som ikke have Adgang til de egentlige Universitetsstipendier«) blev i Finansloven opført som Underafdeling b. og modtog en til Tillægsbevillingen for 1877—78 svarende Udvidelse, saaledes at dens Text blev den samme som nu, nemlig »til Understøttelse dels for Studerende — derunder Kvinder — som ikke have Adgang til de egentlige Universitetsstipendier, dels for saadanne akademiske Borgere i de første Universitetsaar, som have nydt eller kunde have nydt Understøttelse af Konto a., jfr. nærmere om den foretagne Forandring, som skete ved Finanslovens 2den Behandling i Folketinget, Rigsdagstidende for 1877—78 Tillæg B Sp. 337—42. Bevillingen gik ud paa 17000 Kr., idet Erfaringen havde vist, at 3000 Kr. af denne Konto kunde spares, medens et lignende Beløb maatte anses fornødent for at sætte Konto a. istand til at fyldestgjøre de Krav, som stilledes til den. Beløbet blev ved Tillægsbevilling inden Linien, mod tilsvarende Forhøjelse paa Konto 2. a., nedsat med 2000 Kr.

I Finansloven for 1879—80 blev Underkonto a. bevilget med 12000 Kr., der ved Tillægsbevillingen blev forhøjet med 4000 Kr., Underkonto b. med 17000 Kr., der ved Tillægsbevillingen blev forhøjet med 4000 Kr.

For 1880—81 og 1881—82 bevilgedes paa Underkonto a. 17000 Kr., paa Underkonto b. 22000 Kr. Derhos blev der paa Underkonto c. bevilget »til mindre Understøttelser for fattige Studenter, navnlig fra de private Skoler, i de to første akademiske Aar« 8000 Kr.

Ved Finansloven for 1882—83 blev Underkonto a. midlertidig forhøjet med 5000 Kr., saa at der ialt bevilgedes 22000 Kr. Underkonto b. og c. bevilgedes med samme Beløb som for 1881—82.

For 1883—84 og 1884—85 var Bevillingen under Underkonto a. ligeledes 17000 Kr. + midlertidig Forhøjelse 5000 Kr., tilsammen 22000 Kr. Underkonto b. blev midlertidig forhøjet med 5000 Kr., saa at der ialt bevilgedes 27000 Kr. Underkonto c. bevilgedes uforandret med 8000 Kr.

I Budgettet for 1885—86 vare Underkonto a. og b. opførte med samme Beløb som for 1884—85, Underkonto c. forhojedes midlertidig med 4000 Kr. til 12000 Kr.

I Budgetterne for 1886—87 og 1887—88 var Underkonto a. opført med den oprindelige Bevilling 17000 Kr., Underkonto b. og c. derimod med de samme Beløb som for 1885—86.

Endelig var i Budgettet for 1888—89 Underkonto a. nedsat med 2000 Kr. til 15000 Kr., medens Underkonto b. og c. opførtes med samme Beløb som hidtil.

Bilag I.

Liste
over Tallet paa dem, der have søgt og opnaaet Kommunitetet i Arene 1870—86.

Akademisk Aar.	Immatr. krite- rede.	Ansørgernes Tal.	Kommunitetet opnaaet efter Forløb af												Sum.	Paa hvor- mange Aar			Ansportioner- talt.		
			Kommunitetet opnaaet efter Forløb af													4.	3.	2.			
			1 Aar	1 1/2.	2.	2 1/2.	3.	3 1/2.	4.	4 1/2.	5.	5 1/2.	6.	6 1/2.						7.	7 1/2.
1870.....	194	64	"	"	6	9	12	2	3	3	1	1	1	1	3	37 (57,8 ⁰ / ₀)	7	25	5	113	
1871.....	179	61	"	1	7	18	7	5	3	3	3	1	1	1	1	47 (77,0 ⁰ / ₀)	17	29	7	157	
1872.....	175	71	"	1	4	11	5	13	3	3	3	1	1	1	1	40 (56,3 ⁰ / ₀)	12	21	7	125	
1873.....	140	54	"	"	6	7	2	3	7	1	2	1	"	"	"	30 (55,5 ⁰ / ₀)	2	22	6	86	
1874.....	141	54	"	"	3	11	7	9	3	1	1	"	"	"	"	35 (64,8 ⁰ / ₀)	13	19	3	115	
1875.....	140	42	"	"	4	13	5	8	1	"	"	"	"	"	"	31 (73,8 ⁰ / ₀)	13	18	"	106	
1876.....	143	56	"	"	6	14	4	5	2	3	1	1	"	"	"	36 (64,2 ⁰ / ₀)	14	16	6	116	
1877.....	175	59	"	"	4	11	10	17	1	1	1	"	"	"	"	46 (77,9 ⁰ / ₀)	10	34	2	146	
1878.....	160	53	"	"	2	26	4	5	3	"	"	"	"	"	"	40 (75,4 ⁰ / ₀)	11	26	3	128	
1879.....	201	76	"	"	4	13	23	6	8	3	2	"	"	"	"	60 (78,9 ⁰ / ₀)	19	38	3	196	
1880.....	170	58	"	"	1	6	16	7	7	3	3	"	"	"	"	43 (74,1 ⁰ / ₀)	14	27	2	141	
1881.....	209	78	"	"	"	2	20	7	9	1	"	"	"	"	"	39 (50 ⁰ / ₀)	9	29	1	125	
1882.....	291	96	"	"	1	4	23	14	15	4	3	"	"	"	"	66 (68,7 ⁰ / ₀)	14	33	19	193	
1883.....	290	103	"	"	2	2	11	14	16	5	5	"	"	"	"	55 (53,4 ⁰ / ₀)	11	34	10	166	
1884.....	323	109	"	"	"	2	6	15	24	6	"	"	"	"	"	53 (48,6 ⁰ / ₀)	13	35	5	167	
1885.....	319	91	"	"	"	"	14	14	"	"	"	"	"	"	"	18	6	22	"	"	
1886.....	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Bilag II.

Liste

over Tallet paa dem, der have opnaaet Kommunitetet i Aarene
1870—84 før og efter Udløbet af de 3 Studieaar.

Aar.	Hvormange opnaaet Kommunitetet.	Før Udløbet af det 3die Studieaar.	Efter Udløbet af det 3die Studieaar.
1870	37	15	22
1871	47	27	20
1872	40	16	24
1873	30	13	17
1874	35	14	21
1875	31	17	14
1876	36	20	16
1877	46	16	30
1878	40	28	12
1879	60	40	20
1880	43	23	20
1881	39	22	17
1882	66	28	38
1883	55	15	40
1884	53	8	45

Bilag III.

Oversigt

over Antallet af de Understøttelser, som af Ministeriet ere uddelte af Kommunitetets Udgiftspost 2. a., b. og c. i Tidsrummet
1875 - 76 til 1888 - 89.

	a.		b.		c.	
	Bevilling.	Antal af Understøttelser.	Bevilling.	Antal af Understøttelser.	Bevilling.	Antal af Understøttelser.
	Kr.		Kr.		Kr.	
1875—76	»	»	20000	»	»	»
1876—77 (Udgiftspost 2. = nuværende Udgiftspost 2. b.)	»	»	20000	1	»	»
1877—78 (Udgiftspost 2. a. = nuværende Udgiftspost 2. b. = Udgiftspost 2. b. = nuværende Udgiftspost 2. a.)	5000	18	24000	19	»	»
1878—79	7000	29	15000	47	»	»
1879—80	16000	69	21000	67	»	»
1880—81	17000	60	22000	73	8000	33
1881—82	17000	61	22000	75	8000	42
1882—83	22000	88	22000	83	8000	35
1883—84	22000	69	27000	83	8000	45
1884—85	22000	68	27000	81	8000	54
1885—86	22000	70	27000	82	12000	81
1886—87	17000	63	27000	74	12000	80
1887—88	17000	66	27000	83	12000	83
1888—89	15000	62	27000	63	12000	96

Ved Skrivelse af 13de Januar 1889 indsendte Konsistorium Stipendiebestyrelsens Skrivelse og indstillede, at der til 2den Behandling af Finanslovforslaget for 1889—90 maatte blive stillet Forslag om en Forøgelse af Kommunitetsstipendiens Antal med 25 nye Portioner.

Efterat der paa Finanslovforslaget for 1889—90 var stillet Forslag om at lade den successive Inddragning af de for Finansaaret 1881—82 ny oprettede ordinære 30 Kommunitetsstipendier foreløbig stille i Bero, blev der ved Finanslovforslagets 3die Behandling i Folketinget af Kirke- og Undervisningsministeren stillet Forslag om en Forhøjelse af Kommunitetets Udgiftspost 1 med 9600 Kr. til 25 nye Portioner af Kommunitetsstipendiet. Forslaget blev bevilget af begge Rigsdagens Ting og optaget paa Ministeriets Budget for 1889—90, dog med den af Folketingets Finansudvalg tilføjede Indskrænkning, at disse nye Stipendieportioner bortfalde ved indtrædende Vakance, jfr. Rigsdagstid. for 1888—89, Tillæg B. Sp. 1185—86 og 1305—6.

b. Forhøjelse af Kontoen til Understøttelse for islandske lægevidenskabelige Studerende og Lægekandidater fra Island.

Ved Ministeriets Skrivelse af 9de Juni 1888 blev det bevilget, at det paa Kommunitetets Udgiftspost 1. e. til Understøttelse for islandske lægevidenskabelige Studerende og Lægekandidater fra Island for Finansaaret 1887—88 bevilgede Beløb af 1600 Kr. maatte overskrides med et Beløb af 149 Kr. 91 Ø. I den i denne Anledning af Konsistorium indsendte Skrivelse fra Stipendiebestyrelsen oplystes det, at der af ovennævnte Beløb var udbetalt til islandske lægevidenskabelige Studerende 899 Kr. 91 Ø. og til islandske Lægekandidater 850 Kr. Konsistorium bemærkede, at Kontoen ved Finansloven for 1873—74 var bleven udvidet til ogsaa at omfatte islandske Lægekandidater, uden at den derved var bleven forhøjet, og siden den Tid var der udbetalt saa betydelige Beløb til disse Lægekandidater, at der i dette Øjemed i Aarene 1873—74 til 1887—88 gjennemsnitlig var udgivet $\frac{2}{3}$ af de tilstaaede Understøttelser. Konsistorium havde derfor, da det maatte befrygtes, at en Overskridelse af Kontoen i de kommende Finansaar let vilde kunne finde Sted, saafremt de islandske Lægekandidater, der søgte Uddannelse ved Københavns Universitet, fremdeles vilde komme i et Antal, som svarede til den Stigning, der havde fundet Sted i de sidste 4 Aar, anmodet Stipendiebestyrelsen om, at tage under Overvejelse, om der ikke maatte være Anledning til at søge Kontoen forhøjet.

I Skrivelse af 26de Juni 1888 bemærkede Stipendiebestyrelsen, at den maatte finde det hensigtsmæssigt, at en Forhøjelse af ovennævnte Konto fandt Sted, f. Ex. til 2600 Kr. Det var nemlig sandsynligt, at den ved Finansloven for 1873—74 tilkomne Anvendelse af Kontoen til islandske Lægekandidater vedblivende vilde finde Sted i stort og rimeligvis stigende Omfang. Men da paa den anden Side den oprindelige og principale Benyttelse af Kontoen for herværende islandske Lægestuderende, hvis Kommunitet var udløben, heller ikke paa nogen Maade kunde antages at ville aftage, og man ogsaa meget maatte ønske, at dette ikke vilde finde Sted, da der ved denne Benyttelse ydedes endnu større Gavn, end ved den senere tilkomne Anvendelsesmaade, var det meget rimeligt, at en lignende Overskridelse som den, der i det forløbne Finansaar havde fundet Sted, eller en endnu større, vilde indtræde i det følgende

Finansaar, medmindre de Myndigheder, der traf Bestemmelse om Kontoens Anvendelse, indskrænkede denne paa en med det gavnlige Øjemed stridende Maade. Nogen Beregning af, hvor store Overskridelser der vilde kunne ventes, og hvor meget Kontoen derfor burde forhøjes, lod sig ikke gjøre paa nøjagtig Maade. Men ved en Forhøjelse med 1000 Kr. til 2600 Kr. antog Stipendiebestyrelsen, at der, i alt Fald i en Aarrække, kunde undgaaes Overskridelser. Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 31te August s. A. til Stipendiebestyrelsens Forslag, der optoges paa Finanslovforslaget for 1889--90 og, efterat være bevilget af begge Rigsdagens Ting, opførtes paa Ministeriets Budget for samme Finansaar.

For Finansaaret 1888—89 blev ovennævnte Konto atter overskredet med 1183 Kr. 19 Ø., hvilken Overskridelse blev godkendt af Ministeriet ved Skrivelse af 24de Juni 1889. Til Oplysning om Kontoens Anvendelse i Aarene 1873—74 til 1888—89 meddeles følgende Oversigt:

	Lægevidenskabelige Studerende.	Lægekandidater.	Tilsammen.
	Kr. Ø.	Kr.	Kr. Ø.
1873—74	.....	950.	950.
1874—75	.....	1600.	1600.
1875—76	.....	850.	850.
1876—77	133. 32	300.	433. 32
1877—78	633. 27	200.	833. 27
1878—79	699. 94	850.	1549. 94
1879—80	566. 61	100.	666. 61
1880—81	366. 63	350.	716. 63
1881—82	.....	450.	450.
1882—83	.....	1050.	1050.
1883—84	66. 66	300.	366. 66
1884—85	366. 63	250.	616. 63
1885—86	366. 63	450.	816. 63
1886—87	199. 98	700.	899. 98
1887—88	899. 91	850.	1749. 91
1888—89	1433. 19	1350.	2783. 19
	5732. 77	10600.	16332. 77

c. Extraordinært Brændetillæg til Regensalummerne.

Efterat Regensprovsten havde indberettet, at det for Regensalummerne m. m. normerede Brændeforraad paa Grund af den strænge Vinter var sluppet op, blev det efter Regensprovstens og Stipendiebestyrelsens Forslag, i Henhold til Konsistoriums Indstilling af 6te Marts 1888, ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af s. D. bifaldet, at der for Finansaaret 1888—89 extraordinært maatte blive anskaffet under Kommunitetets Udgiftspost 1. k., 25 Favne Brænde til Regensalummerne, saaledes at et passende Kvantum forlods tilbageholdtes til de ny indkommende Alumner, og at Resten fordeltes efter Stipendiebestyrelsens Skjøn, samt under Kommunitetets Udgiftspost 4. d., 1 Favne Brænde til Regensens Viceinspektør og 1 Favne Brænde til Regensens Portner, alt imod at der i Regnskabsoversigten optoges fornøden Forklaring om Grunden til de derved bevirkede Overskridelser af de ved Budgettet normerede Kvantiteter.

6. Rentefrie Laan af Kommunitetets Midler til Studerende.

I Skrivelse af 23de Juni 1888 meddelte Kvæstor Stipendiebestyrelsen, at det havde vist sig, at et stud. jur. N. N. i Slutningen af 1882 ydet rentefrit Laan paa 200 Kr. af Kommunitetets Midler var uerholdeligt saavel hos Laantageren som hos dennes Kautionist. Da Laantageren ikke havde betalt, var Kautionisten bleven indkaldt for Forligskommissionen, og da dette Skridt ikke havde ført til noget Resultat, var Fordringen bleven overgivet til en Sagfører til Inkassation. Det havde da vist sig, at der Intet vilde være at opnaa ved Retsforfølgning mod Kautionisten, ligesom retslige Skridt mod Hoveddebitor, der senere var bleven Kandidat med Non contemendus, ikke kunde ventes at føre til noget heldigt Resultat. Efter Kvæstors Indstilling bifaldt Stipendiebestyrelsen i Skrivelse af 6te Juli 1888, at ovennævnte Laan, som uerholdeligt, i Henhold til Skrivelse af 16de Juli 1844 fra Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, jfr. Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 2den November 1849, maatte dækkes af det for Finansaaret 1888—89 under Kommunitetets Udgiftskonto 1. c. bevilgede Beløb til Understøttelse for Studerende. Stipendiebestyrelsen beklagede, at paa denne Maade en ikke ringe Del af de til Understøttelser for de Studerende i Finansaaret 1888—89 bestemte Beløb, og hvortil der i høj Grad trængtes, gik tabt for sit Øjemed, og bemærkede, at det maatte anses for meget ønskeligt, at for Fremtiden en strengere Prøvelse af de tilbudte Kautionister for Laan af ovennævnte Art fandt Sted.

I Skrivelse af 21de Oktober 1888 meddelte Stipendiebestyrelsen Kvæstor, at den havde taget fornævnte Sag under fornyet Overvejelse og maatte anse det for tvivlsomt, om den ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 16de Juli 1844 givne Bestemmelse, forsaavidt angik Afskrivningen af tabte Udlaan paa den til Understøttelse for Studerende normerede Sum, endnu kunde anses for gjældende, uanset at Finansloven havde bevilget Gratialerne til de Studerende uden en saadan Servitut. Den Omstændighed, at der efter Grundlovens Udstedelse en Gang før havde været forholdt i Overensstemmelse med den ældre Regel fra 1844, vilde ikke kunne afgive et bindende Præcedens, hvis den omspurgte Afskrivning paa Understøttelserne, istødetfor paa Kommunitetets Kapital, iøvrigt ikke havde Hjemmel.

I en under 21de Marts 1889 afgiven Erklæring bemærkede Kvæstor, at da Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, der efter Udstedelsen af Reglementet af 11te Februar 1848 havde været tilsinds overhovedet at lade den ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 16de Juli 1844 hjemlede særlige Begunstigelse for de Studerende bortfalde, ikke destomindre ved Skrivelse af 2den November 1849 bekræftede denne Bestemmelse, forelaa for Ministeriet Stipendiebestyrelsens Skrivelse af 2den April 1849, hvori Stipendiebestyrelsen -- om den end forklarede, at de ved Reglement af 11te Februar 1848 § 11 normerede Gratialer til Studerende vare bestemte for saadanne, hvorunder i Almindelighed de Studerende ikke henhørte, der bleve hjulpe ved Tilstaaelse af rentefrie Laan -- dog udtrykkeligt gjorde gjældende, at der ikke for Kommunitetets Kasse vilde kunne opstaa noget synderligt Tab af disse Laan, idet i saa Tilfælde Laanets Beløb vilde blive at afskrive paa den til Understøttelse for Studerende normerede Sum. At Ministeriet herefter maatte anse denne sidste Bestemmelse for gjældende, uagtet den i Mellemtiden imellem Stipendiebestyrelsens Udtalelse i Skrivelse af

2den April 1849 og Ministeriets Resolution af 2den November s. A. indtraadte Udstødelse af Grundloven, var sandsynligt, og skulde derfor de ifølge denne indtraadte Bevillings-Forhold træde hindrende ivejen for at lade Tab paa rentefrie Udlaan dække af Beløbet til Gratialer, saa burde formentlig det hele Spørgsmaal om Tilstaaelsen af rentefrie Laan som hvilende paa en Forudsætning, der nu erkjendtes for urigtig, tages op til fornyet Overvejelse. Hvad angik selve Spørgsmaalet om den Betydning, som i denne Sag blev at tillægge Finanslovens Aftattelse, syntes Stipendiebestyrelsen at forudsætte, at Afskrivning af tabte Udlaan til Studerende, saafremt den ikke med Rette kunde ske paa de bevilgede Gratialer, lovmæssigt vilde kunne ske paa Kommunitetets Kapital. Det ved hvert Finansaars Udgang indestaaende Beløb af rentefrie Udlaan til Studerende i Kommunitetets Regnskab blev imidlertid opført som en særlig Del af Kommunitetets Formue, og uden Dækning vilde derfor et saadant Udlaan ikke kunne gaa ud af Formuen, medmindre dets Beløb førtes til formelig Udgift i Regnskabsoversigten, men hertil vilde atter ifølge den gennemsete Grundlovs § 49 udfordres en særlig Hjemmel, givet ved Finansloven eller i en Tillægsbevillingslov. At imidlertid Afskrivning af tabte Udlaan til Studerende fremdeles holdtes indenfor Administrationens Omraade, maatte utvivlsomt anses for rettest, og at Afskrivningen skete paa det til Gratialer bevilgede Beløb turde derfor fremdeles som Regel være at anbefale, selv om der som Grund dertil ikkun maatte kunne anføres, at der ikke havdes nogen anden Maade, hvorpaa saadan Afskrivning ad administrativ Vej kunde foretages. Der var formentlig en dybere Grund til som Regel at fastholde forommeldte Afskrivningsmaade; thi naar den fra forrige Tider overleverede og allerede under det theologiske Fakultets Administration af Kommunitetet fulgte Fremgangsmaade, igjennem rentefrie Udlaan at understøtte Studerende, jfr. Selmers Universitetsaarbog for 1844 S. 61—62, havde kunnet glide over i de ved Grundloven etablerede Bevillings-Forhold, naar altsaa Stipendiebestyrelsen fremdeles uden Henvendelse til Ministeriet eller Rigsdagen kunde, indenfor den fastsatte Grænse for det paa een Gang udlaante Beløb, unddrage Kommunitetet Rente af Udlaan til Studerende, saa hvilede dette netop paa, at alt Kapitaltab eventuelt kunde undgaaes derved, at Stipendiebestyrelsen benyttede sin uomstridelige Ret til at disponere over det til Gratialer bevilgede Beløb. Medens det altsaa formentlig maatte anbefales fremdeles som Regel at fastholde den ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 16de Juli 1844 givne og ved Ministeriets Resolution af 2den November 1849 bekræftede Bestemmelse i hele sit Omfang, maatte det dog erkjendes, at en exceptionel Trang til Gratialer kunde gjøre det særdeles ønskeligt i et enkelt Tilfælde ved Ministeriets Velvillie at opnaa Dækning af et tabt Udlaan, uden at det til Gratialer bevilgede Beløb formindskedes. At der under de nuværende Forhold var en ualmindelig paatrængende Anvendelse for den nævnte Bevilling, turde antages ogsaa under Forhandling med Rigsdagen angaaende Finansloven for 1889—90 at være fastslaaet. Kvæstor henstillede derfor til Stipendiebestyrelsen at indgaa til Ministeriet med Indstilling om exceptionelt at bevilge et Beløb af 200 Kroner overført i Kommunitetets Regnskab for Finansaaret 1888—89 fra Udgiftspost 10, extraordinære Udgifter, til Kontoen for rentefrie Udlaan til Studerende, nemlig til Dækning af det i denne Sag ommeldte Udlaan. Med Hensyn til at det i Stipendiebestyrelsens Skrivelse af 6te Juli 1888 var udtalt, at det maatte anses

for meget ønskeligt, at for Fremtiden en strengere Prøvelse af de tilbudte Kautionister for Laan af denne Art fandt Sted, bemærkede Kvæstor, at der siden Grundloven af 1849, saavidt vidstes, ikkun havde været 2 Tilfælde, det nu indtraadte ikke deri indbefattet, hvori en af Kvæsturen i disse Forhold antaget Kautionist havde vist sig at være uvederhæftig; men der havde ved disse Lejligheder ikke været nogen Opfordring for Kvæsturen til særlig Forklaring overfor Stipendiebestyrelsen; thi den første Gang havde denne selv udtalt i Skrivelse af 12te Marts 1861, »at Kvæstor alene er bemyndiget til at bedømme Tilstrækkeligheden af den for et af Stipendiebestyrelsen bevilget Laan tilvejebragte Sikkerhed«, og i det andet Tilfælde havde Stipendiebestyrelsen i Skrivelse af 29de Juni 1876 fremsat en tilsvarende Bemærkning om, at det var Kvæstor, hvem det tilkom at træffe Afgjørelsen i denne Art Sager. Derimod syntes det at være en fra Skrivelsen af 12te Marts 1861 afvigende Opfattelse, der nu var traadt frem under Stipendiebestyrelsens Forhandlinger, og Kvæstor skulde derfor i saa Henseende gjøre følgende Bemærkninger. Inden de rentefrie Udlaan til Studerende overhovedet vare blevne ordnede ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 16de Juli 1844, havde den daværende Kvæstor i Skrivelse til Konsistorium af 26de Juni 1844 udtalt, at Bedømmelsen af Sikkerheden syntes at maatte underligge Kvæsturen, og at man i slige Tilfælde i Almindelighed maatte lade sig nøje med en antagelig Selvskyldnerkaution, men at Muligheden af, at Stiftelsen i et enkelt Tilfælde kunde lide et lidet Tab, derfor heller ikke ganske kunde udelukkes. Der vilde heller ikke behøves Erfaring i disse Forhold for at kunne erkjende, at en yngre og trængende Studerende ofte maatte have Vanskelighed ved at tilvejebringe en antagelig Kautionist. Navnlig mødte Kvæstor i sine Betæneligheder ved at antage en foreslaaet Kautionist idelig den Forklaring fra Laansøgerens Side, at det var ham umuligt at skaffe nogen anden, og som den, der af Stipendiebestyrelsen var fundet værdig til Understøttelse, maatte han have noget Krav paa af Kvæstor at anses for troværdig. Hvis derfor Kvæstor vilde stille strenge Fordringer i Antagelsen af Kautionist, vilde det ikke kunne undgaaes, at Stipendiebestyrelsens Omsorg for de trængende Studerende i dette Punkt kom til at lide under Kvæstors Forsigtighed. At Kvæsturen i det Hele havde vist passende Forsigtighed i Udførelsen af det den overdragne Hverv, syntes at fremgaa deraf, at der i de 40 Aar siden Grundlovens Udstedelse ialt ikkun var indtraadt 3 Tilfælde, hvori Kautionisten havde vist sig at være uvederhæftig. I det nu foreliggende Tilfælde havde Kautionisten, da han antoges, havt en større Boutik og været opført i Skattefortegnelsen med en aarlig Indtægt af 3000 Kr.

Stipendiebestyrelsen indsendte under 29de Marts 1889 Kvæstors Erklæring til Kirke- og Undervisningsministeriet, idet den bemærkede, at den ved nærmere Overvejelse havde faaet Tvivl, om den ved Universitetsdirektionens Skrivelse af 16de Juli 1844 givne Bestemmelse endnu kunde anses for gjældende, og om Bestyrelsen havde havt Beføjelse til at gaa ind paa det af Kvæstor oprindelig fremsatte Forslag. Stipendiebestyrelsen havde derfor udbedt sig Kvæstors Erklæring, hvori fastholdtes Rigtigheden af den fulgte Fremgangsmaade. Bestyrelsen havde vel ikke følt sig overbevist ved Kvæstors Udvikling, men fandt vedblivende, at en saadan Fremgangsmaade savnede Hjemmel i Finanslovene; men den erkjendte, at dette Spørgsmaal ikke godt kunde tages op til Afgjørelse,

uden at hele Sagen om disse rentefrie Laan forud undergaves en indgaaende Drøftelse. Da saadanne Uheld som det, der havde givet Anledning til Spørgsmaalet, indtraadte særdeles sjældent, havde Stipendiebestyrelsen ikke Noget imod, at man lod Principspørgsmaalet berø, naar der i dette Tilfælde kunde erholdes Hjæmmel for den af Kvæstor angivne Udvej, at der exceptionelt bevilgedes et Beløb af 200 Kr. overført i Kommunitetets Regnskab for Finansaaret 1888—89 fra Udgiftspost 10, extraordinære Udgifter, til Kontoen for rentefrie Udlaan til Studerende, nemlig til Dækning af det i denne Sag ommeldte Udlaan. Stipendiebestyrelsen tilfejede, at det ingenlunde havde været dens Mening, at der fra Kvæsturens Side i dette Tilfælde havde været vist Uforsigtighed ved Antagelsen af Kautionisten. Man havde kun, af Hensyn til de mislige Sider, som Uerholdeligheden af et Laan viste sig at have, henstillet Vigtigheden af i ethvert Tilfælde nøje at prøve Kautionisters Vederhæftighed. Herved erkjendte man fuldtud, at en større Strenghed, end hidtil fulgt, vanskelig lod sig gennemføre, naar Øjemedet med disse Laan skulde naaes.

Ved Skrivelse af 9de April 1889 bevilgede Ministeriet, at der i Kommunitetets Regnskab for Finansaaret 1888—89 fra Udgiftspost 10, extraordinære Udgifter, overførtes et Beløb af 200 Kr. til Kontoen for rentefrie Udlaan til Studerende, til Dækning af fornævnte Udlaan. Ministeriet udbad sig derhos en Udtalelse fra Stipendiebestyrelsen, om der ikke maatte være Anledning til under de nuværende Forhold, da der i langt større Udstrækning end tidligere ydedes trængende Studerende Understøttelser af Kommunitetets Midler, at hæve Adgangen for dem til at faae rentefrie Laan af disse Midler.

I Skrivelse af 28de Maj 1889 indberettede Stipendiebestyrelsen til Ministeriet, at den i Universitetskvæsturen havde ladet sammenstille den medfulgte Fortegnelse om Benyttelsen af de rentefrie Laan i Tiaaret 1879—80 til 1888—89, og saaledes at der, med særligt Hensyn til den af Ministeriet anførte Grund til muligt Ophør af de omspurgte Laan, var skjelnet mellem Laantagere, der nød Kommunitetsstipendiet, og andre.

Fortegnelsen viste, naar de 10 Aar deltes i to Femaarsperioder 1879—80 — 1883—84 og 1884—85 — 1888—89, at Benyttelsen af Adgangen til disse Laan var Noget i Aftagende. I det første Femaar havde der været 51 Laantagere med Laan til Beløb af i alt 7095 Kr., altsaa gennemsnitlig aarlig $10\frac{1}{5}$ Laantagere med et Laanebeløb af 1419 Kr.; i det andet Femaar 38 Laantagere med 6130 Kr., altsaa gennemsnitlig aarlig $7\frac{3}{5}$ Laantagere med et Laanebeløb af 1226 Kr. Det syntes altsaa, at Trangen til disse Laan kunde siges at være i Aftagende; men det var dog endnu langt fra, at Trangen kunde siges tilnærmelsesvis at være ophørt, og naar man maatte gaae ud fra, at Laanene i de givne Tilfælde havde afhjulpet en Trang, som det havde været rigtigt og forsvarligt at afhjælpe, vilde der altsaa ikke i den meddelte Fortegnelse kunne findes Hjæmmel til et saa afgjørende Skridt, som Ministeriet tænkte sig. Dette vilde i hvert Fald foregribe Udviklingen, selv om denne gik i Retning af aftagende Benyttelse, og i mange Tilfælde vilde det medføre, at Stipendiebestyrelsen vilde se sig berøvet ethvert Middel til at hjælpe paa en Trang, der havde Krav paa at tages i Betragtning, men overfor hvilken andre Midler ikke stode til Raadighed. Til nærmere Oplysning om Sagen skulde man gjøre opmærksom paa, at Laanenes Anvendelse kunde henføres til tre Klasser. Den første Klasse

omfattede Laan, der gaves dem, der nød Kommunitetsstipendiet. Det maatte paa Forhaand erkjendes, at der, efterat Stipendiet havde naaet den Højde, det nu havde, og da der ogsaa gaves rundelige Bogunderstøttelser, var Sandsynlighed for, at der sjældnere var god Grund for Stipendiaterne til at søge Laan. Det maatte dog fremhæves, at det, bortset fra Forlegenheder, der havde Grund i exceptionelle Forhold, ikke sjælden forekom, at en Stipendiat ønskede Laanet for at afbetale en Gjæld, han havde paadraget sig, førend han opnaaede Stipendiet. Laanet, der i slige Tilfælde altid afdroges ved maanedlige Indeholdelser af Stipendiet, var her nærmest at betragte som et Forskud. Det vilde ganske vist blive et ret føleligt Savn, om et saadant Forskud aldrig kunde ydes. Den anden Klasse omfattede Laan, der gaves Studenter, som under den store Konkurrence ikke kunde vente at opnaa Stipendiet, f. Ex. paa Grund af den mindre gode Karakter ved Afgangsexamen. Saaledes som Forholdene havde udviklet sig, blev Stipendiet nu til Dags meget sjældent tildelt en Student med 2den Karakter — bortset fra Medicinerne, hvor der væsentlig saaes paa Udfaldet af Forberedelses-examen. Alligevel kunde det godt være, at senere udvist upaaklagelig akademisk Flid kunde gjøre en saadan Student værdig til Hjælp. De omspurgte Laan havde utvivlsomt sat ikke faa saadanne Studerende istand til at kjæmpe sig igjennem til Examen, og det vilde blive meget slemt for disse uheldig stillede Studenter, om Adgangen til Laan blev hævet. Endelig var der en tredie Klasse af Laan, som særlig fortjente Opmærksomhed, nemlig Laanene til dem, der havde nydt Stipendiet, men hvis Tid udløb, førend de havde faaet Embedsexamen. Saadanne Studerende var ofte meget uheldig stillede. De manglede en kortere Tid til Embedsexamen ($\frac{1}{2}$ à 1 Aar); de kunde paa Grund af Examenlæsning ikke paatage sig Informationer, og kun spredt og ufuldstændig, skjønt ganske vist af Betydning, var den Hjælp, der kunde ydes dem ved Gratialer af Kommunitetet eller af private Legater. Ofte havde det vist sig muligt, at sætte en saadan Studerende istand til at gennemstride det sidste halve Aar ved disse Laan, og Stipendiebestyrelsen vilde, særlig med disse Tilfælde for Øje, meget nødig se sin Ret til at tilstaa de omspurgte Laan ophævet. Fortegnelsen viste, at Laanenes Anvendelse i den første Klasse (til Stipendiat) i Forhold til Laanene af 2den og 3die Art (Ikke-Stipendiat) aftog, medens de sidste forholdsvis tiltog. I det første Femaar var der af 51 Laantagere 21 Stipendiat, 30 Ikke-Stipendiat, altsaa henholdsvis 41,18 og 58,82 pCt. I det andet Femaar var af 38 Laantagere 14 Stipendiat, 24 Ikke-Stipendiat; altsaa henholdsvis 36,84 og 63,16 pCt. Det saaes altsaa, at Bevægelsen gik i Retning af den Benyttelse, der maatte anses for mest ønskelig, og som stemmede med den Betragtning, der maatte antages at ligge til Grund for Ministeriets Skrivelse, nemlig: sjældnere Anvendelse til Stipendiat. Men netop herfor turde Stipendiebestyrelsen udtale det Haab, at Ministeriet vilde finde, at der manglede Feje til at ophæve Adgangen til disse Laan, som havde været og endnu i ikke ringe Omfang vare et Gode af ikke liden Betydning for de Studerende.

Fortegnelse
over rentefrie Laan af Kommunitetets Midler i Tiaaret 1879—80
til 1888—89.

Løbe Nr.	Laantageren.	Stipen- diat.	Ikke Stipen- diat.	Laanets Størrelse.		Hvorlænge Udsættelse.
				Kr.	Ø.	
1879—80.						
1	Stud. theol. G.		1	175	»	1/2 Aar.
2	— med. K.		1	200	»	1/2 —
3	— jur. A.	1		200	»	
4	— mag. S.		1	200	»	1 Aar.
5	— med. T.	1		120	»	
6	— theol. K.		1	200	»	1 Aar.
7	— — J.		1	200	»	
8	— jur. D.	1		100	»	
9	— — H.		1	100	»	
10	— med. C.	1		150	»	1/2 Aar.
11	— — G.		1	50	»	
12	— — R.	1		200	»	
13	— jur. N.		1	100	»	1 Aar.
14	— philol. H.	1		200	»	
15	— med. O.	1		120	»	
	Ialt...	7	8	2315		
1880—81.						
1	Stud. jur. B.	1		100	»	
2	— — D.		1	200	»	1/4 Aar.
3	— theol. H.		1	200	»	
4	— jur. A.	1		100	»	
5	— mag. H.		1	200	»	1 Aar.
6	— med. H.		1	40	»	
7	— — M.		1	100	»	
8	— — J.		1	200	»	1 Aar.
9	— theol. S.		1	100	»	1 —
10	— polyt. L.	1		200	»	
11	— med. G.		1	50	»	
12	— jur. T.	1		100	»	
13	— — G.		1	180	»	1/2 Aar.
	Ialt...	4	9	1770		
1881—82.						
1	Stud. mag. S.		1	75	»	
2	— theol. P.	1		200	»	1 Aar.
3	— med. F.		1	90	»	
4	— theol. A.	1		110	»	
vide Nr. 3.	— med. F.		vide ovenfor.	110	»	
5	— polyt. C.	1		150	»	
6	— theol. A.		1	20	»	
7	{ — med. H.		}	100	»	1 1/12 Aar.
	{ — do.			100		
	At overføre . . .	3	4	955	»	

Løbe Nr.	Laantageren.	Stipendiat.	Ikke Stipendiat.	Laanets Størrelse.		Hvorlænge Udsættelse.
				Kr.	Ø.	
	Overført...	3	4	955	»	
8	— polyt. A.		1	80	»	
9	— theol. B.		1	80	»	1/4 Aar.
10	— polyt. L.	1		100	»	
11	— jur. B.	1		120	»	
vide Nr. 9	— theol. B.		vide ovenfor.	120	»	1/4 Aar.
12	{ — mag. L.		1	100	»	1/2 Aar.
	{ — do.			100	»	1/2 Aar.
	Ialt...	5	7	1655	»	
	1882—83.					
1	Stud. med. D.		1	50	»	
2	{ — phil. L.		1	60	»	1/2 Aar.
	{ do.			40	»	1/2 —
vide Nr. 1.	Stud. med. D.		vide ovenfor.	150	»	
3	— jur. P.		1	200	»	{ Ført til Afgang i 1888—89 paa Komm. Ko. 10.
4	— polyt. H.	1		120	»	
	Ialt...	1	3	620	»	
	1883—84.					
1	Stud. jur. T.		1	200	»	1 Aar.
2	— polyt. P.		1	100	»	
3	— jur. G.	1		200	»	1/2 Aar.
4	— — L.		1	200	»	
5	— med. R.	1		200	»	1/2 Aar.
6	— jur. H.	1		125	»	
7	— — G.	1		200	»	
	Ialt...	4	3	1225	»	
	1884—85.					
1	Stud. theol. B.	1		150	»	1 Aar.
2	— — H.	1		150	»	
3	— jur. N.		1	200	»	1 Aar.
4	— — C.		1	200	»	1 —
5	— mag. L.		1	200	»	1/2 —
6	— jur. L.	1		100	»	
7	— theol. L.		1	200	»	
8	— jur. G.	1		200	»	1/6 Aar.
9	— theol. J.	1		150	»	1/2 —
10	{ — polit. M.		1	100	»	1/2 —
	{ do.			100	»	1/2 —
	Ialt...	5	5	1750	»	
	1885—86.					
1	Stud. med. R.	1		200	»	1/2 Aar.
2	— jur. F.	1		100	»	1/2 —
3	— theol. K.		1	200	»	1 1/4 —
4	— med. J.		1	100	»	
5	— jur. P.	1		115	»	
6	— med. K.	1		200	»	
7	{ — jur. B.		1	100	»	7/12 Aar.
	{ do.			100	»	1/2 —
vide Nr. 1.	Stud. med. R.		vide ovenfor.	90	»	
	Ialt...	5	2	1205	»	

Løbe Nr.	Laantageren.	Stipendiat.	Ikke Stipendiat.	Laanets Størrelse.		Hvorlænge Udsættelse.
				Kr.	Ø.	
1886—87.						
1	Stud. mag. P.	1		200	»	
2	— theol. H.		1	100	»	
3	— — C.	1		70	»	
4	Cand. — Ø.		1	150	»	
5	Stud. med. R.		1	150	»	1/2 Aar.
6	— theol. G.		1	200	»	
	Ialt...	2	4	870	»	
1887—88.						
1	Stud. med. D.		1	200	»	1 Aar.
2	— mag. P.		1	200	»	1/2 —
3	Cand. jur. G.		1	100	»	1 —
4	Stud. theol. G.		1	200	»	1/2 —
5	— jur. G.		1	200	»	1/2 —
6	— — J.		1	200	»	
7	— theol. B.		1	80	»	
8	— med. A.	1		100	»	
9	{ — theol. T.		1	130	»	
	{ do.					
	Ialt...	1	8	1480	»	
1888—89.						
1	{ Stud. theol. B.		1	100	»	
	{ do.					
2	Stud. mag. H.		1	200	»	
3	— jur. E.		1	200	»	
4	— med. J.		1	100	»	
5	— theol. M.	1		75	»	
6	— med. P.		1	50	»	
	Ialt...	1	5	825	»	

Ved Skrivelse af 22de Juni 1889 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet Stipendiebestyrelsen, at Ministeriet efter de foreliggende Oplysninger om Ydelsen af fornævnte Laan var enigt med Stipendiebestyrelsen i, at der for Tiden manglede Føje til at ophæve Adgangen for de Studerende til at faae rentefrie Laan af Kommunitetets Midler.

B. Tilstand og Virksomhed.

I. Bestyrelse.

Til Rektor for Rektoratsaaret valgte den akademiske Lærerforsamling den 18de Oktober 1888 Professor, Dr. med. C. E. With, der tiltraadte Rektoratet den 17de November s. A.

— Dekanerne i dette Rektoratsaar have været: Professor, Lic. theol. L. W. Schat Petersen i det theologiske Fakultet, Professor, Dr. juris. C. Goos i det rets- og statsvidenskabelige, Professor, Dr. med. C. M. Reisz i det